

XII
F. NET.
te Anim.

1540

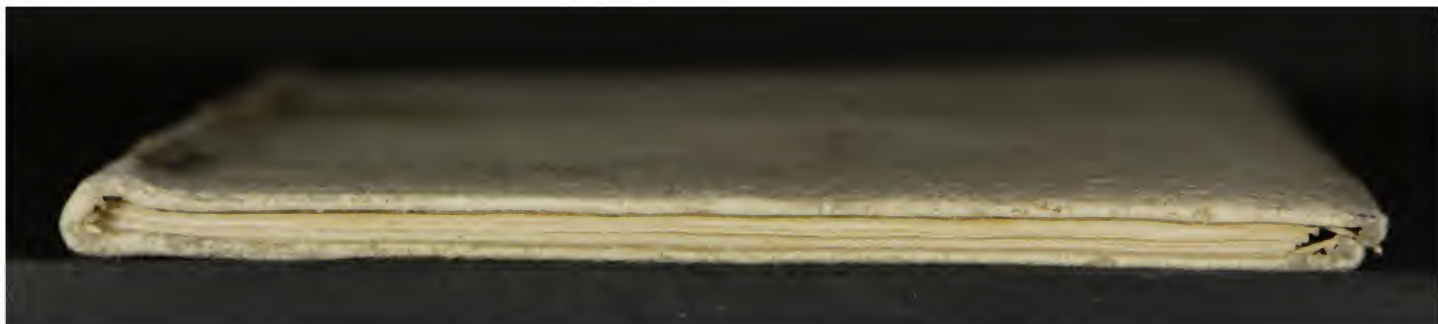

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
CFMAGL. 1.6.386

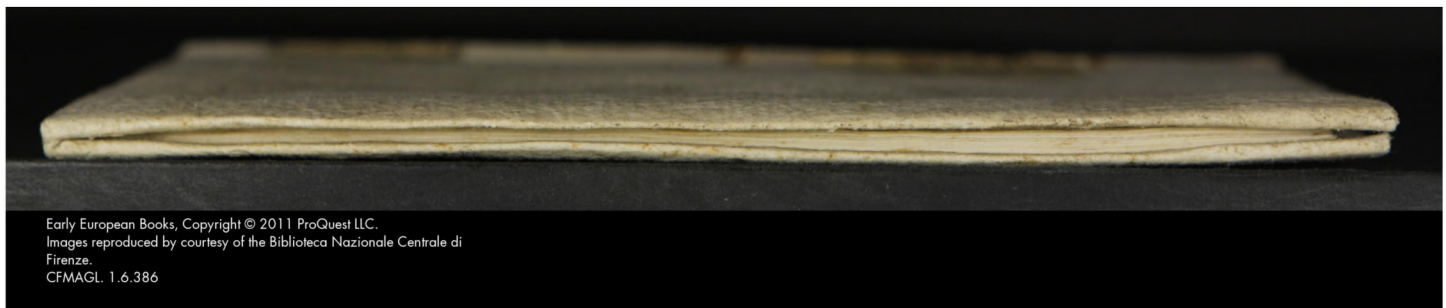

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
CFMAGL. 1.6.386

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
CFMAGL. 1.6.386

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
CFMAGL. 1.6.386

1. 6. 386

146

Ex Legato Dni. Equitis Antonii
Francisci de Marmis

Faint, illegible handwritten text, possibly a signature or date.

N I C H O L A I

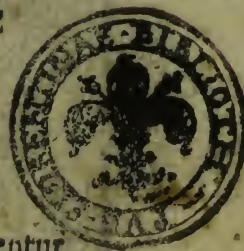
F I N E T T I S E N E N S I S , A R .

tim & Appollineę facultatis Docto.

Opusculum vel Tractatus
de Anima ,

mū

Ad Illu. D. Mariū Bandineum , Equitem
generosum , Virum clarissimum , &
Patritium Senensem No
bilissimum .

In quo plura problemata & animastica quesita continentur
Et q̄ plures de anima difficultates in hoc volumine dilucidā

SCIPIO CRESCONIVS VRBEVETA
NVS , AD LECTOREM .

S I V E Sequare magis diuini dogma Platonis
Lector Aristotilis vel tibi secta placet
Hunc lege reperiēs animę que dixit vterq̄
Que dant Finetti candida scripta tui
Nobiles hic animę vires sunt atq̄ potestas
An sit mortalis disputat iste liber
An semper viuat sunt addita dicta sophorum
Pulcra hic Doctorum plurima Lector habes .

S E N I S , M . D . X L V I .

ILLVSTRISSIMO . D . MARIO BANDINEO . VIRO

Doctissimo & Sapientissimo , Fratri & . D . suo
obseruandissimo , Nicholaus Finettus

. S . D .

REDO Equidē Illustrissimē
& generosissime Domine. ac pa-
trię nostrę decus ornatissime. Vi-
ros q̄ plures doctissimos et nr̄e
quā profiteamur. Philosophiæ pa-
tres. celebratissimos. non parum
admiraturos cū tot existentibus.
hoc in nr̄o Senensi preclarissimo
& florenti Gymnasio. Scientiarū
q̄ ōniū inuictō certamine. Viris
inquā eruditissimis Philosophisq̄
consumatissimis ego surrexi in
solus illis non cōparandus. pūm

eiam hanc omnibus. & mihi maxime laboriosam suscipiens lo-
quendi inq̄ insuper & scribendi de Animę viribus potentis ac
deniq̄ operationibus & eius mortalitate vel incorruptibilitate
secundum Aristotelis Dogma atq̄ Platonis. priscos refellendo
Thęologos disertissimos & Philosophos reprobando solertissi-
mos. quo sit fortasse. q̄ viri oēs sapientissimi me dicēt audacissi-
mū. verum eniuero Mari Doctissime. ipsos velim nō ingnatos
me id fecisse minime. vt ceteris cupiā anteponi nō. n. adeo in me
glorię cupiditas viget. vt de illorum numero sim qui ita prauo
sunt animo & tanta est illorū insecritia vt ab omnibus laudari sē-
per & p̄dicari cupiant. quos cum nō inueniāt seipios (& inep-
te quidē) extollunt adeo vt omnibus sint postea inderisū. in me
antē (ita me diu ament) vt solum exercitationis & inquirēde
veritatis viget cupiditas. Taceant itaq̄ maledici viri neq̄ hoc
mee abscribant temeritati copotissimum q̄ a multis ex studiosis
auditoribus meis ita petitum sit qbus nō potui nō satisfacere
cū appud me. beneuolētia & beneficio plurimū possint. Cupiēs
itaq̄ Illustriss. D. viro doctissimo & eminentissimo susceptū hoc
meum dicare opus quem. non solum lēctōrē verum & cēsōrē
constituā

constituā. Deberi tibi p̄oceteris iudicari cū iādiu cognouerim
Te non solū Rei militaris disciplinā sed doctrinā & eloquentia
prestare ceteros, cui in moderādis regendisq; rebus publicis &
priuatis recta institutio non deest, & sicut sanguinis nobilitate,
& dignitatis splēdore ita religione, in Deos pietate in pauperes
liberalitate in oēs & animi benignitate, ceteros (pace illorū di-
xerim) ātecellis, Tuis quo circha reb^o p̄clare gestis optimisq; di-
sciplinis & moribus, tuaq; scientiarū omniū atq; dicendi peritia
es omnibus valde preferēdus, Vetustissimaq; Bandineorū fami-
lia, tuo nomine summo opere illustratur & nanciscitur immortali-
tatem, quia igitur, tu ipse solus sacram studes callere minervam
tibi soli dedicationum iura coueniunt, tibiq; hoc meum opus
volui esse dicatum vt si non meo nomine auctoritate tua acqui-
rat immortalitē, cui incredibili tua in me beneuolētia & stric-
ta inter nos affinitate assiduāq; consuetudine, plurimum debeo
meq; tibi iādiu cognoui deuictum, opus ergo hoc meū de ani-
ma bibliopolę expensis ad studiosorum vtilitatē in lucē editum
vir integerrime eoquo tibi offerē, animo accipe, sub incude litte-
raria elaboratum, ipsūq; nobili tuo & inuicto p̄sidio tuere, &
quid de anima in ipso dixerim p̄currere nō dedigneris, & ne lō-
giori q̄ deceat oratione vtar superest vt deum optimum maxi-
mum precer, pro tuę felicissimę fortunę augmento valeas, er-
go decus & vnicum nobilitatis ornamentum & Nicholai tui tibi
fraterna consanguinitate coniuncti memores.

△ ii

TRACTATVS

TRACTATVS DE ANIMA, NICHOLAI FINETTI

Senensis Artium Reip^u Medicę Doctoris Ad Illu-
strissimum . D . Marium Bādineum Pa-
tritium Senensem , Felici-
ter Incipit .

VONIAM Me magna ac
penitus difficillima adoriri non
ignoro, cū de animę virib⁹ po-
tentiis suisq^{ue} operationibus ser-
monem agrediar, id circho vt li-
quido mēs nra in hoc ope inno-
tescat quę huic tractatui neces-
saria aparebūt conscribā , & ne
a nobis doctrina confundatur
ac pturbetur, vtq^{ue} peripateticus
numq^{ue} satis laudat⁹ ordo in pre-
sentiariū seruet^r, Quid Arist. anti-
gores de anima dixerint primo

dicendū, prescrutationis namq^{ue} nālis principiū est ad mentes le-
gentiū excitandas sermones disputatiuos preponere, vt. 4. Phi.
cō. 51. & 3. Metha. cō. 1. test. Auer. Idq^{ue} Arist. fecisse in sua doctri-
ua eruditis non latet, Qui cum de rebus loqueret^r in Phi. & Me-
tha. de quibus fuit apud antiquos sermo qd inq^{ue} illi arbitrati sint
cūctis post habitis manifestauit vt in pposito d anima, in primo
ipsum fecisse constat et & parū vel mediocriter expertis, suū igit^r
tut in presenti seruando ordinē, sciendū antiquorū plurimas de
anima inueniri opiniones arāis vero tramite discedētes, adeo vt

Opinio De in illis inrationalitas introducat^r, Quare prima Democriti est
mocriti & q animā esse Ignē, figurę sphericę, opinabatur q^{ue} & Leucippo
Leucippi d ascribitur, Ex Pithagoricis, quidā animā ex athomis que cor-
aniua pora insectilia dicuntur cōstare dicebāt, maximeq^{ue} motus recep-
tabilia quę anime esse peculiarissimū voluerūt vt etiā Platonici
Anaxagorę opinātur de quibus suo loco dicitur, Anaxagoras aut^{em} animā sō-
Opi. d ani. tem & initiū motus predicat ipsāq^{ue} dixit esse intellectū se ipsū
Opi. Empe mouentē & cūcta animata, Empedocles vero animā cōflat ex
doc. d ani. elementis vultq^{ue} ipsā vnumq^{ue}q^{ue} ipsorū esse cū sm ipsū cūcta co-
gnoscat & simile non nisi a simili cognoscatur, ipsā ergo omni-
bus rebus similē posuit & sicut ex vno elemento constare pōt
& cum

DE ANIMA

& eū cognoscit ita ex aliis cū & alia cognoscat ipsa constabit, sedemq; animę in sanguine vir iste posuit, vt & Clitias dicebat Melissus autē p motū animā esse diffiniendā censuit, inquit. n. ma gnetem hīc animā per quā ferrū attrahit, Diogenes vero ani mā aerē posuit vt & Anaximenes tādū. n. uiuit homo quādiu aerē inspirat, atq; respirat, Eracritus ille Ephesius vaporē dixit esse animā, medium inter ignem & aerē qui est igne densior, & aere tenuior, & Almeō istā quoq; tenuit opinionē, Pythagoras & Philolaus animā constare ex armonia, & numero sonoro vo luere innatam nāq; sū illos habemus in nobis musicā. Idēq; se re dixit Dinorcus non ex armonia tñ & numero sonoro, sed ex ea quę ex .4. elemētis & .4. qualitatibus resultat, quę solū ad me diū reducta, permanere possunt in qua q̄litatū vnione consistit sanitas, test. Gale. in .1. de differentiis morborū & alibi. Cleantes autē Crisippus & Zenō spūm animā esse dicebāt idēq; Asclepiades dixit toto corpori annexū licet non equaliter, vni. n. mēbro magis alteri vero min⁹, Epicurus ipsā ex igne & aere voluit ēē cōmixtā Possidonius Ideam quādam animā esse credidit, Hyp parcus ignē, Parmenides ex terra & igne, Zenophontes ex ter ra & aqua voluerūt, Hyppo. medicorū princeps animā a spū proficisci voluit qui spū lucidissimū ac purissimū a corde ge nitū sanguinis aerisq; subē corpus est, sūt & alię de anima opi niones vt Horphei, Helioidi, Archelai, Philolai, Hermetis, Hyp pie & aliorū quas longū esset adducere, vere autē an falsę sint iā iā cōnumerate sententię & cū errore pmixte nō ista a nobis in p̄senti soluet qō. p. nāq; Topicorū cap. 9. inquit Ar. de quolibet quodcūq; proferente hīc curam stultū est iugt quę Diuinus ille Plato in quo multi discrepant solius ē Dei cognoscere veritatē Verū accedit Platonis opinio de anima quam verā opinatē Ci cero in Tusculanis dicēs Malo magis cū Platone, errare q̄ cum aliis bene dicere, quā quia lōgha indiget speculatione, ideo de ipsa dicemus inuestito de eius mortalitate vel immortalitate, vsq; ibi ergo differatur nunc vero solū. 3. motus animę sū Pla tonē cōsiderētur. p. rās. 2. iracundię. 3. libidinis, Tres namq; ani mas spē distinctas posuit, Intellectiūā incerebro, concupiscibilē in corde nutritiūā in epate, collocauit q; & Gale. asserit. 3. de lo cis affectis, & in libro de Hypo. & Platonis de cretis, & in libro de febrib⁹ ad glauconē sed de ista vt dixi Platonis opinione. co piosius dicetur iusserius ideo ad alia nunc nra conuertatur, oīo,

Opi. Melissi
Opi. Diogenis
Anax. Eracriti
Alm. Philolaus
& Philo. de anima.

Plures Opi.
de anima.

TRACTATVS

sciatis ergo. p. & ante alia de anima loquēdo q̄ ipsā esse sensus
iudicat, & ratio attestatur ex vitalibus nāq̄ opationib⁹, que ab
ipsa solum profisciscūtur esse ipsius animę appet, & sua existen-
tia notificatur, quā esse nullus preter Diarceū negauit celestē
nāq̄ orbē animā & vitā hīe arbitratur, Ar. licet satis equiuoce
vt. 8. Phi. 2. celi. 12. Metha. dī, celo. n. inest mot⁹, sibiq̄ vis insita
motus est que anima dī. & intelligētia motū ipsi tribuēs & ap-
petitū vt cap. 4. de suba orbis test. Auer. Ideo dixit Alexander
inparafrasi de anima q̄ intelligentia equiuoce dī de forma re-
spectu celi & de anima respectu corporis cū nō attribuat celo
nisi equiuoce vt animatū diciē desuperioribus & inferioribus. 2.
celi cō. 6. Auer. & .1. cap. de suba orbis. 8. Metha. 12. & 12. Metha.
.36. ex motu ergo patet esse ipsi⁹ animę celestis, cū appareat ce-
lū moueri ab intelligētia que dī similitudinarie anima celi, sed
quorsū hec? cū de ista loqui sit metā nīi instituti transcendere de
sublunari. n. anima tanq̄ de operis nīi Scopo verba facere insti-
tuimus q̄ animata hec inferiora ab inanimatis scindūt, at separā-
tur entia. n. ista viuere appet & per motū maxime de quo loquē-
do dico q̄ hoc nomē vita assignatū est his que moueri p̄ se pos-
sunt aliqua motus specie, vt plantis cum augmentationis mo-
tu moueantur & his omnibus etiam que lationis motu mouen-
tur, que autē a se ipsis minime moueri possunt mortua entia di-
cuntur, id nāq̄ maxime dī vinū q̄ multū mouetur diu que eo-
dē in loco stare neq̄t, mortua vero similitudinarie dicūt que aut
raro aut nūq̄ mouent, hocq̄ nōn vita & operationib⁹ q̄s alijs
ex se ipso exercet assignatur & sic illa dī vita in aliquo que est
operatio principalis in illo, ēt id in quo ē alicui⁹ sūmum studiū
vita dī, Ar. 9. Ethic. studiosi. n. hōis studiū vita dī, quib⁹ ergo p-
prie & quibus Metha. hoc nomē vita cōueniat satis iā patet de
qua equidē vita insuper p̄ distinctionē loquendo dico q̄ scindiē
in vegetatiuā sensitiuā, sīm locū motiuā & intellectiuā vt & ani-
ma ipsa quoq̄ diuisa est cū hoc tñ notādum est q̄ & vita sum-
miē p̄ quibusdā opationib⁹ que sunt aniuę dātis vitā sic viue-
re solū est operari & tu nota hoc, summitur ēt pro ipso esse vi-
uentiū, ideo dixit Ar. viuere viuentibus est esse, & 9. Ethic: esse
est sentire vel intelligere .i. hīe nām ad sentiēdum & intelligen-
dū de vita aut nunc stirpium & plantarū dicamus de quarū ge-
neratiōe loq̄tur Ar. in libro de plātis & Gale. lib. 8. de Hypo. &
Platonis decretis inq̄t. n. q̄ semē interra p̄iectū, si arid⁹ sit ager
nihil

DE ANIMA

nihil ad plātę pductionē cōfert vęz si tēra adse, totum innatū
 ipsi^o humorē attrahit satiscit, semēq. p. emolit post rumpitur, et
 ex ruptura illa geminatio fit versus suporem aerē, & interre p
 funditatē, tēporis aut pcessu ps ea que in aerē elevat, Trūcus
 fit, que aut interra penetrat radix efficitur, si alicuius magnę ar
 boris semē sit, vt & Gale. test. in libro de setuum formatione, Ra
 dicesq. ille officio fungunt quo in alibus os, cū ex illis nutrimē
 tū attrahāt, in ipsisq. ē princi. mot^o augumētationis & nutritio
 nis sensuq. carēt licet Plato aliter dicat. dicunturq. nō animalia
 sed animata ideo errauit Empedocles cū arbores & plātas ani- **Error Empi**
 malia vocet cū nō sentiant neq. casu sūt & pullulāt vt stoici as
 ferebant, quia cū Arist. dico animata solum dici vegetatiua for
 ma, qua crescunt, vigescūt, frōdescunt, & germināt, que alio no
 mine seminalis dī, & alens, vnde Arist. in libro de plantis inquit
 demonstratū est plantas esse animatas licet solā virtutē vegetan
 di habeant, stipita. n. & arbuta motu augu. & nutritionis mo
 nentur, id circo in ipsis vita reperit, occulte tamen in animalib
 us aut magis manifeste, plante. n. generātur nutriunt, augeriq.
 apparent virefcere in iuuentute, senioq. dissolui, apparet, in omni
 .n. planta sunt & reperiūtur cāe, motus augum. & nutrim. di
 uersaq. organa in illis reperiūtur, quibus varias exercent ope
 rationes, vel magis per vnā q. per aliā vt per radices magis nu
 triūtur, istaq. anima in illis est extēsa & diuisibilis informatq. ve
 getabile corpus. Hęc insuper anima. 3. hē opationes corpori ne
 cessarias, vna p. quā esse acquirāt. s. pōa generatiua que per suc
 cessionē indiuiduorū conseruat spēm, alia est per quā hō deter
 minatā quantitatem acquirit & est virtus augum. cuius est ge
 nitum ad determinatā conducere quātitatem omniū. n. natura
 cōstantium, certus est terminus magni. & augumēti. 2. de ani
 ma. 41. Alia est p. quā viuū saluatur in esse, & in quātitate, vis
 nutritiua. s. cuius est restaurare deperditū, vt res in esse cōserue
 tur generatiua aut virtus. 3. vires hē seminariā, que in masculis et
 feminis semen generat. 2. in mutatiua dī que virtutes in semine
 pmutat atq. pmiscet tempndo sīm cōplexiones cuiuscūq. mem
 bri. insuper & formatiua hē que ex seminib^o pmixtis in animali
 bus mēbra format, quo aut ad nutritiua & augumētatiua: 4. sū
 attratiua. s. que attrahit id ex quo fit nutritio, Retentiua que at
 tracta retinet digestiua que retentū digerit, & expulsiua que su
 pfluū expellit, in his ergo pōa vegetatiua cōsistit q. p. viuit hō

TRACTATVS

3. d anima. 59. et. 2. d anima ait Arif. hō primo viuit vita plāte. l.
 Diffi. animę anima vegetatiua cui cōpetit vere, animę diffinitio Ar. 2. de ani
 Aristotelis. ma cō. 6. cū dixit Anima est act^o prim^o substāialis corporis phi
 sici organici pōa vitā habentis, quo sit vt p actum dīferat a mā
 que est pura pōa. rebus nāq uomina inponimus pro vt eas co
 gnoscimus cum aut inter oēs actus motus sit notior magisq sē
 su pceptibilis, ideo motui nomē act^o fuit impositū vnde dī mo
 tus est actus entis in pōa. 3. phisicorū dī ē actus illud q in se cō
 tinet oēm entitatē in quo nulla repitur pōa, sic Deus dī actus,
 Etiā id q dat esse alicui dī actus vt forma tam substāialis q
 accidētalis, cū ergo dī anima ē actus prim^o sic intelligitur, cū
 omnis forma sit qdā act^o in omni re in qua ē ista dī esse act^o pri
 mus & sū hoc aliqd dī esse in actu primo & vt forma ē princi.
 effendi, ita est princi. opandi & cū omnis opatio sit quoddā ac
 cidēs ipsū autem sit quidā actus ipsa opatio dī prim^o actus vt
 ē forma accidentalis, vt autem est a forma que est princi. actio
 nis, dī actus, secūdus p operationē ergo aliquid dī in actu, secū
 do anima ergo in cōi, nō est actus secūdus neq forma accidēta
 lis, ueq opatio sed est actus prim^o, & forma subalis ad hoc. n. q
 corpus animatū sit nou opt eū opari, ideo solū actus primus dī
 ab Aristotele est q actus corporis ideo distinguitur ab habitib^o
 intellectualibus q actus animę & nō corporis sunt, dixitq phi
 sici pp formas artificiales que licet actus corporis sint non tñ
 phis. additq organici, ob formas subales corporū in animatoz
 que potius sūt actus māc q corporis organici dixit postremo
 pōa vitā habētis pp corpus cadauetis q methapho. organicū
 est, nō tñ hē vitā in pōa. i. opaēs vitales saltē in pōa ppinqua
 vt corpus cui^o anima est actus, Taleq organicū corpus hē par
 tes diuersarū rāum ad diuersas opaēs exercendas vt plante so
 lia hnt ad coopiendū fructū, Radices ad suscipiendū alimētū,
 sic & animalia caput & pedes pp diuersa opa vt Galen. in libro
 de vsu ptuū corporis humani testatur, ex effectibus ergo animā
 diffiniēdo dicemus, q est princi. vegetādi, sentiēdi, sū locū mo
 uendi & intelligēdi, hocq verū esse deplantis iā nos demonstra
 uimus, esse aut vez de animalibus nunc a nobis dicendū, cum
 princi. sit in plis a quo multe fluūt operationes, istaq sensitua
 virtus ex. 4. qualitatū cōmixtione cāta, est extensa ptotū cor
 pus generabilis ad eius generationē & corruptibilis ad sui cor
 ruptionē cūq singulis in partibus dispensata sit que ad oculos,
 peruenit

DE ANIMA

puenit, visus dī, que ad aures auditus, que ad nares olfactus, que
 ad linguā gust⁹, que ad carneā partē spargit tact⁹ dī, hui⁹q; ani
 mę princ: est cor, oēs. n. facultates que nos gubernāt ex solo cor
 de p̄fisciscunt. **Hęc** ergo illa forma est sensitua a qua sensitiuū
 dī qua hō viuit pōst perfectā de articulationē que in. 40. die ab
 soluit si mas fuerit, aut in. 60. si femina vt habet Ar. in libro de
Hystoria animalū cū inqt, hō prius ē aimal q̄ hō bifurcat aut
 ista pōa, & fecat, in pōa; intrinsecā, & extrinsecā exterior aut in
 quāq; virtutes expādit in animali pfecto. cū. n. obu; mouet pōa;
 iminuat eā ad sentiēdū que inmutatio. 2. est vna. s. s̄m esse spiri
 tuale & ista inmutatur visus inqua mā ait Democrates & Epi
 curus e re visa simulacrū quoddā attolli idq; in oculo aspicien
 tis incidere, **Hypparcus** aut radios inqt ab vtroq; oculo ad res
 puenire, atq; eaz; in p̄ficiē tamq̄ manū attrectare, & sic rem so
 ris visam intus renunciare. **Plato** aut videre nos cēset duorū lu
 minū cōuētū vno, quod ab oculis emissum ad certā distātiā p
 dit, altero quod erebus confurgens obuiā pcedit aerē vero qui
 medi⁹ interuenit affinis luci cū sit, facile vtriusq; congressu; p̄
 ber, p̄sertim cū ignea vis oculorū ad id plurimū cōducat, & hęc
 est que **Platonis** cōlustratio nuncupat at q; verē est in hac dif
 ficultate id inq; est q; visus sit ab vna parte oculi. s. humore qui
 dī cristallinus, ceteri vero humores atq; paniculi p̄ iuuamētū
 ipsi⁹ sūt isteq; cristallin⁹ humor ē alb⁹, lucid⁹ splendidusq; nō
 onino rotund⁹ verū aliqtulū plan⁹ locat⁹ q; in medio oculorū ē
 citoq; varios colores recipit cetereq; oculi partes sibi ministrāt
 & a quibsdā defendit ne ab extrinsecis patiat, vt a cornea que
 a duro panno cerebrū cooperiente pcedit a quibsdā aut adiu
 uatur vitreus. n. humor retro ipsum ponitur. Alter insuper est q;
 quasi albumē oui est, & dī albugine⁹ post vitreū. 3. paniculi sūt
 quorū. p. vitreū; circumdat quasi retis, inde retina dī post hūc ē
 .2. iustaq; est. 3. q; ossa cōtangit durus & solidus, Ante albugi
 neū sūt. 3. panniculi, vnus albugineo cōiungitur q; dī vuea; ate
 hūc est, cornea & alius qui cōiunctiua dī quia alios intra se iun
 git, Inter cristallinū & albugineū, Tela aranea ē. **Cristallinus** vi
 treo nutritur. **Hęc** ergo ē pōa visua que ordinata ē in obtico
 neruo qui ē eius organum in mediatum oculus autē mediat⁹
 in cuius medio foramen est, per quod lumen ingredit, in medio
 vueq; existens que corneā intrat cū multitudinem venarū
 habeat & arteriarū intrinsecusq; plena est humore qui dī albu

B

TRACTATVS

gineus vt faciat cristallinū a cornea distare & Abugineus crista
 linus defendit ne ab exteriori aere desiccetur, vineatq; vueā,
 ne noceat cristallino, sciasq; q̄ sunt oculis necessarij lacerti qui
 b^o possint moueri & visibilib^o opponi, visibilis ergo sp^o de spū
 nascitur animato a Vētriculis pre cerebri pcedēs qui spūs spi
 ritualiter est sensibilis & visus vnus ē e sensibus ceteris dignior
 pprietatēq; hē quā nullus aliorū sensuū hē animalis siqdē spūs
 incerebri ventriculo existēs sensus & voluntariū motū mandat
 virtus. n. ipsi^o per neruos penetrat ad cetera mēbra, essentia autē
 in pprio permanet loco at ad oculos nō solū virtus, spūs visibi
 lis, sed & ipse spūs essentialiter dirigitur, & tanta quātitas quan
 ta est necessaria q̄ p̄t quia vno oculo clauso ad pupillā alterius
 tota virtus conuertitur, nullusq; sensus preter visū sentit sentie
 dā rem nisi ei cōiungatur, at visus pupillā egrediēs lōge remo
 ta sentit, vnde multa spūs quātitas necessaria est, quō autē fiat vi
 sio declaro vltra iā dicta & dico q̄ cū aliqua res vī. necessario
 vel aliqd ex ea dirigit, visui p̄ q̄ qd ipsa sit cōgnoscat, vel virt^o
 visus ad eā mādāt, vel a aliqd mediat inter visū & rē visā per
 q̄ ipsa cognoscitur oēs. n. philo. dicunt rē non posse videri nisi
 per pupillę foramen si ergo ad visum a re videnda aliquid diri
 gitur quō illud angustum foramē intrare poterit? Que etiā vir
 tus esse pōt que ad oculos diuersorū in momēto rē videndā de
 ducat? q̄ quia est impossibile ommitatur, Quod autē visibilis
 spūs pupillā exiens solus ad rē videndā vadat eiusq; quantitas
 magnitudinez cōprehēdat falsū est, ipse. n. spūs nō tātq; est q̄nti
 tatis vt adeo dilatari possit vt tot & tātas rez ābiat quātitates
 cū in vno momēto multa diuersa & maxima comprehendam^o
 indiuidua, dico ergo q̄ aer corpora circūdans si clarus & luci
 dus fuerit supplementū visui facit. sciasq; q̄ visus ab oculis elon
 gatur, & per aerē extēditur quousq; ad corpus perueniat colo
 ratū, hac de cā, solum visus sentit formā corporis & quantitātē
 scias insuper q̄ visus igneus dī, cū colores comprehendat solū. n.
 q̄ lucidum est cōuertitur in colores, vt de aere appet q̄ cū cla
 rus & lucidus sit facile in colores mutatur, sit ergo visio mediā
 te aere, & vt ait Gal. p. Metho. oculos est instrumētum, visio ē
 actio, cristallinus humor ē vna ex partibus similarib^o ac primū
 visionis instrumētum, id nāq; est q̄ alterari debet ab aliquo ex
 trinseco occurrēte colore vt animal videat, alterari vero nō po
 tuit nisi purus omnino pspiciūmq; esset, de obto autē oculi lo
 quendo

DE ANIMA

quēdo dico q̄ color est p̄ se visibilis at nō sine lumine cū color sit diaphani motuum s̄m actum q̄ nō est actu diaphanum sine lumine, & diaphanū est visibile, quia ē receptivū luminis at nō. p̄ cū nō sit visibile nisi per aliq̄ extraneū s. p̄ colorē vel lumē in eo receptum diaphanum atuem ex se, nō debet h̄re aliq̄ lumē actu sed solum pōa q̄a susceptivum coloris debet esse, sine colore, diaphanum autem est susceptivum ut omnes testantur Doctores luminis debet esse ergo actu sine lumine q̄. s. lumen est actus diaphani s̄m q̄ diaphanū, & nō ē corp⁹ q̄a duo corpora essent in eodē loco & lumē nō successue, multiplicat̄ ut dicebat, Empedocles per mediū quia dato q̄ talis multiplicatio luminis in parvo spatio esset imperceptibilis nō t̄n in magno, scias q̄ sūt quedā lucida innominata que nō vident̄ in lumine, at intenebris ut putredines quercus, oculi luporū & h̄m color aut nō vi sine lumine q̄a color non movet nisi movendo diaphanū in actu q̄ nō est sine lumine, ideo si ponat̄ corp⁹ coloratū super vitum non videbit̄ q̄a inter coloratū & visū nō est diaphanū, sēibile. n. positū supra sensū nō cāt sēfationē, & ad hoc q̄ fiat visio opt̄ colorē immutat̄ mediū, in ōni ergo sēfatione mediū ē necessariū, at nō omniū, sēfabiliū est idē mediū, mediū. n. p̄ q̄ multiplicat̄ son⁹ ē, aer, at mediū odoris nō ē. t̄m aer, quia pisces in aqua odorant lumē ergo ut dixi requiritur, ad mediū ut patet p̄ experiētā & siqs ait q̄ si in loco tenebroso spargereē nix, videtur, ut et de multis lapidibus appet, d̄ q̄ illi lapides sūt lucidi itaq̄ h̄nt lucē sibi incorporatā a qua p̄cedit lumē p̄ q̄ videt̄ colorata, n. & maxime alba h̄nt lucē sibi incorporatā ut nix. In super lumen cātū a corpore lucido recipitur, in medio & in organo vnde lumen differt a luce, quia lux h̄t esse fixum in corpore lucido, ut color in corpore, colorato indeo movetur cū corpore lucido ad motū eius at lumē nō h̄t esse fixū in medio in luminato, ideo nō movetur, cū eo vnde imaginemur q̄ lumē nō ē nisi sicut spēs que ē representatio lucis lux aut̄ videt̄ vnde videmus lucē solis p̄ lumē ab ea multiplicatū & scias q̄ lumē cades supra colorē non reddet ex eo colorē visibile sic q̄ aliquā formā sibi inprimat, nā si corpus coloratū esset penitus opacū lumē nō recipitur in eo ad aliquā eius pfunditatē & t̄n s̄m illā posset videri, ne p̄ lumē requirit̄, in medio ut medium disponat ad recipiēdum spēm coloris q̄a in medio tenebroso recipiūtur, spēs coloris saltē ita cito ut lumē at lumen requirit̄, ad vidēdū.

TRACTATVS

ad hoc vt simul lumen & color sufficiant ad mouēdum visum
 & ad imprimendū organo spē, an aut color sit obm adequatū,
 pōt visus aut lux, dī q nentū istorū cū multa alia sint p se vi-
 sibilia vt lumen, & mag. obm aut ē ipsū visibile, & scias q lux
 nō est in oculo per nām oculi at intrat ipsū ab extrinseco vt dī
 in libro de sēsu & sensato ab Auer. lux q est visibilis perse color
 aut mediāte luce. 2. d anima cō. 72. & lux sū Auēpace largitur
 coloribus habitū & formā in obscuro. n. sūt colores in pōa at
 sū Auer. lux solū ē necessaria pp mediū dispoem vt possit mo-
 ueri a colore. 2. de anima cō. 67. 69. 73. & 74. q aut lux & color
 differāt est. Ar. 2. de anima cō. 67. ēq lumen vt color diaphani,
 2. de anima cō. 69. & vt ait Themistius dī quasi color q lumen
 nō proprie aerē colorat vt can dor niue, at aerē visibilē facit, vt
 color corpora cuius luminis contrarium est tenebra que est pri-
 uatio huius habitus. 2. de anima cō. 70. verū ad oculos redeundo
 dico q in ipso predominat elementū aque, vt hē Ar. in libro de
 sēsu, & sensato, vbi dī q oculus obscuratur, in locis niue, plenis
 vel aque, ideo appent ripe maris turbide, pauce lucis, dī q. s. de
 gnratiōe animalū cap. p. q oculi ceterorū animalū in vnoquoq
 genere vnicolores sūt, hominis aut diuersi coloris & interbruta
 equi pupilla que in illis humor ē quo vident vt. p. de natura ani-
 maliū cap. 7. ipsūq visibile mouet media quousq eius motus p-
 ueniat ad virtutē corporalē. 2. celi cō. 12. 7. phi. cō. 12. 2. de anima
 cō. 125. visusq media sūt duo elementa. s. aer & aqua. 2. colliget
 Auer. cap. 38. de visibili aut in obscuro dico q nō videt, sū co-
 lorē ppiū. 2. de anima cō. 72. 73. & scias q visu nō sentimus nos
 videre nec auditu audire vt dī in libro de sōno & vigilia cōtra
 Cōtra Tō. Tōma de garbo y ait sēsum aprehendere suā sensationē, sed an
 de garbo. visio fiat extramittēdo, aut int^o suscipiēdo dico, sū Platonē, in
 timeo fieri extramittendo coadunate. n. exiēs visus magis videt
 expāso aut oculo diuellitur, Inquitq p ista opioe Boetius. s. de
 cōsolatiōe visus manes tot^o simul radius iactis intuet, q & me-
 di. dicunt vt Gale. 4. de accidenti & morbo et. 4. de interiorib^o
 Opi. Ar. cō verū oppom, tenet Ar. in libro de sēsu & sēfato cōtra Platonē
 tra Plat. de q sigd; extra mittat, possibile fiet in obscuro videre nō ergo
 visioe. indigemus medio. s. luce, etiā tūc eodem modo & sub eisdem di-
 mensionibus & figuris cōphēderentur, de lōge, visa & de pro-
 pe, amplius vento existente, cū e missū extra agitetur, cōtingit
 videre, et cū radius vel lumē sit corp^o emissū, essent plura cor-
 pora

DE ANIMA

pora in eodem loco vt emissum & aer, s^m ergo Ar. sit visio in
tus sciendo, quia visio est susceptio spei coloris per pupillā lu
ce mediāte, visioq^{ue} est oculi motus s^m q^{ui} diaphanū pupilla aut
est foramē v^{er}ūe tunicę, ocul^{us} aut instrumentū vidēdi cōplexio
ne aqueū v^{er}ū dixi supra cū quadā anteriori planitie, rotundū in
supremo capitis locatuū & in anteriori parte, & scias q^{ui} color in
tentionaliter multiplicat spēs suā in medio lumine affectus aere
.v. vel aqua illāq^{ue} susceptā defert oculo, aer. n. mediāte, lumine re
cipit prius spēs rer^{um} deinde reddit ipsas reti extrinseco vt cor
nee, scias insup^{er} q^{ui} Ari. Empedoc. reprehendit asserentem visū fieri
extramittendo inq^{ui} n. Ar. q^uo visus extenderetur vsq^{ue} ad astra,
siq^{ui}d corporeū existat q^{ui} ab oculis emittit^{ur}, hoc nāq^{ue} in possibile
q^{ui} si alicubi Ar. videatur, d^{icitur} oppositū vt. 35. pblematū dico ip^su^m
nō de intentione sua loqui sed s^m Platonē, Medici aut Platonis
opione^m sequunt^{ur}, que magis manifesta appet^{it}, & passionū circa
visū cōtingentiū cās assignare facilius est istā tenendo opioe^m
Araut opio magis intellectualis est & certa, & si dicas q^{ui} tunc
oculus erit absq^{ue} colore cum dicat Ar. 3. de anima. 74. int^{er} appa
rēt^{ur} phibet extraneū recipiens .n. colorem debet esse abscolor
Etiā oculus est diaphanus & pprie, cornea que coloribus varia
tur, at diaphanū est sine colore ergo ocul^{us} nō est coloratus, cu
i^{us} oppo^{siti} dicunt philo. omnia. n. corpora colore participāt ocu
lus aut corpus est, ergo coloratus, d^{icitur} q^{ui} color dupliciter accipit^{ur}
cōer. s. put idem est q^{ui} visibile, & sic d^{icitur} colorem motiū esse vi
sus s^m actū diaphani & sic oculus est coloratus, & sic sup^{er} cele
stia illud nāq^{ue} q^{ui} v^{er}ū est coloratū, ppriū. n. o^{mn}is visus est color. 2.
de anima & oculus v^{er}ū est ergo colorat^{us} mō quo diximus stric
te aut suscipiendo colorem put in min^{us} se hē q^{ui} visibile sic est vl
timum pspicui in corpore terminato sic q^{ui} cātur ex pmixtione
diaphani luminosi in corpore nō pspicuo vel terminato vnd^e co
lor hic vel ille cābitur, s^m tale^m vel hui^{us} mixtionis pportione^m,
vnde Auer. in libro de sensu & sensato color albus fit ex admix
tione ignis clari vel lucis cu^m elemēto (maxime diaphano puta
aere. Nigredo autā cātur ex ignis turbidi pmixtione cu^m elemē
to minime diaphano ceu terra. Medius autē color ex his cās
s^m mediocritatem pducitur, quo autē ad numer^{um} color^{um} in ocu
lo existentium dico q^{ui} diuersimode reperiunt^{ur} exp^{re}ssi. Quidā. n.
3. posuerunt vt d^{icitur}. 10. pble. & 3. Theo. niger. s. subniger & glau
cus, In tegni autē libro Gale. vocat glaucum nigrū, mediumq^{ue}

Opi. Medi.
de visione.

Distictio d
colore.

TRACTATUS

s^m Auic. viridis, varius, & niger, Auer. autē rubeus subalbidus
 nigrū & variū, vocat qd ergo sit dicēdum p^t in hoc & in tota
 oculi disputatione, in quo appet Dei mirabilis cōpositio, & hec
 12. o^bti sensi de p. o^bti sensibilis, spiritualisq^{ue} immutatione, sufficiant nota in
 bilis immu- super q^{ue} alia immutatio que est o^bti sensibilis, s^m esse natura-
 tatio. le, que duobus modis sit s^m locum. s. vt auditus, & sic audituā
 pōa^z habemus, cuius o^bti est sonus ex cōmotione aeris cātus
 de qua pōa & de eius o^bto, dicam^{us}, & p. q^{ue} aures sunt in medio
 capitis in hōe s^m Ave. in quadrupedibus autē sūt in parte supe-
 riori, aitq^{ue} Ave. 2. colliget cap. 16. q^{ue} foramen aurium fuit tortuo-
 sum a natura productum ne auditus lederetur, a fortissimis vo-
 Cōt. Auer. cibus, verū ego re p^{ro}bo Ave. in hoc aliq^{uā} n. audit^{us} leditur, ab ex-
 cellenti sono, excellens. n. sensibile corrumpit se ipsum, dico ergo
 aliter. s. q^{ue} hoc sit ne, aer ingrediens intret tali modo vt ledat au-
 ditum de quo inqt Arist. 2. de anima. 82. q^{ue} est cōnālis aeri dat^{us}
 que est auditus animali vt aliquid sibi significetur & 3. de ani-
 ma. 68. attribuit auditus aeri cuius instrumētum est auris, estq^{ue}
 nervosus & cartilaginofus vocesq^{ue} et earū dīas diiudicat ista p^{er}
 via auditoria extrinsecus est conuexa intrinsecus autē caua nō
 sicut Almeon dicebat aures. s. intus esse vacuas. Diogenes insu-
 per aerē, quē in capite habemus percuti vocibus & commoueri
 credit, Scias autē tu q^{ue} vnicuiq^{ue} auri supponitur vnus hos frigi-
 dus & siccus & sine spū inferius adherens illi tenui pāno q^{ue} diui-
 dit inter phantasiā & rāem quibus sūt singula foramina in obli-
 quo facta habentia tenue initium ab ipso pāno hēq^{ue} indumētū
 tenuissimū prestaus auribus vim audiēdi, & est audibilis quali-
 tas calida & humida vt qualiscūq^{ue} sonus ab humiditate susci-
 piatur & a caliditate attrahatur ad cerebrum, de o^bto autē, au-
 ris iā diximus q^{ue} est son^{us} qui multiplicatur in aere. 2. de anima
 .78. & .97. estq^{ue} motus factus a pcutiente & percusso in aere qui
 secatur in acutum & grauē, magnum & pūm. hēq^{ue} sonus esse
 reale in aere velociter moto & fracto virtute percutiētis & per-
 cussi, & non auditur, spēs soni sed sonus vt non vī spēs coloris
 sed color, qui sonus per eius spēm venit, ad auditū eundēq^{ue} so-
 num meū & eandem vocē meā quilibet vestrū audit que rea-
 liter fuit in aere fracto inguttore meo nō in per eandē spēs sed
 per aliā & aliā ista ergo est vna actio animē sensitivē que exer-
 cet^{ur}, ab ipsa per suū determinatum instrumentū, s. per aurē scia-
 tis in super q^{ue} corporū quedā sunt habentia sonū vt corpora
 dura

DE ANIMA

dura alia nō, vt spongia & lana vnde ad sonū regitur, pcutiēs
 pcussus & medius. Ōnis. n. son⁹ sit pcussione & ictu, corpora autē
 p que sit sonus debēt esse dura concava & lenia, mollia. n. male
 sonāt qā male resistunt lenia qā aspa nō bene possunt tāgi, con
 caua vt melius retineatur aer, mediū est aer & aqua licet nūc
 generetur in aqua son⁹ eoq; mediū nō pōt defacili cedere percu
 tiēti detentus a pcusso resistente pcutienti, vnde opt aerē velo
 citer & violentē frāgi. sonusq; per reflexionez cāt⁹ dī Echou nā **Quo causē**
 per hoc q; aer motus in quo genitus est sonus inuenit obstaculū **Echon.**
 pp q; reflecti vnde mouebatur, & talis son⁹ dī Echon, dico er
 go de sono q; percutiens a. p. mouet aerē q; est vnus & p̄tinu⁹,
 & qā in organo est qdā aer intrinsecus, ideo qn̄ iungitur aeri
 extrinsecō deferente sonus dī tunc aliq; audire & omnes dīas
 soni percipit, aliqñ etiam ptingit q; pp motum spirituum absq;
 motu extrinsecō. aer ille moueatur, & tunc appet in nobis esse
 qdam sonus, de voce autē dico q; prouenit ab anima in anima **Vnde vox**
 tum: n. non vociferat & non sine aere est ergo vox sonus anima **pueniat &**
 lis sū illā parez perquā suscipit aerez quo vtitur nra tum ad vo **quid sit.**
 ciferandus, tum ad vitę necessitatem vt refrigeretur calor nālis
 cordis, organus vocis est vocalis arteria pcedens ab hore vsq;
 ad pulmonem per modum fistulę & pulmo est refrigeratiu⁹ cor
 dis attrahendo aerem. Vox ergo est percussio aeris respirati
 ad vocales arteriā moti que est in illis partib⁹ cui⁹ cā finalis est
 alteri significare conceptus mentis vnde Ar. p. p̄her. sunt autē
 que sunt in voce earū que sūt in anima passionū note sed nunc
 ad inmutationē iā dicta reflectendo sermonem dico q; sit etiam
 alio modo. v. secundum alterationem, & sic olfactus inmutatur,
 cuius obiectum est odor odorabile, autem non spirat odorez ni
 si sit quodammodo calefactum, congelata enim odorem, non
 spirant & odores boni & mali sentiuntur fortius in estate que
 potentia olfactiua est in anteriori parte cerebri, odor autem se
 cundum Arist: non est corpus dissolutum ab odorabili in aere,
 .2. de anima. 76. & 77. & tu p̄sideres bene hac mām quia est vti
 lissima de quo sens⁹ odorat⁹ iussuper est diligēter p̄siderādus &
 memorie tradendū q; iste sēsus odorat⁹ vt dicūt phil. & medic.
 sit per mediū aere, sitq; in. p. pari neruorū q; exit a cerebro in
 opp̄cto duarū carunculaz similiū capitibus māmillaz odora
 tusq; instrumentus est nasus, de quo Galenus libellum constru
 xit, vbi ait odoratum nominant non solum odoris sensum, sed

TRACTATUS

Correlariū

& vim ipsam cuius odorandi officium est, ingressus autem principis nasus esse vnde de odore aut non facile est determinare cum peiorē olfactū hāus inter cetera animalia, cū nō odorem nisi de lectādo aut tristādo hēc aut impediūt rectū iudiciū olfactus, & pportionabiliter est dicendū de olfactu vt de gustu cū pportionabiliter se habeant spēs odoris & saporis ita q spēs odoris se quē spēs saporis saporē aut sūt nobis certissime nati gustus. n. est quidā tactus, quem certissimū habem⁹ inter cetera animalia ex quo infero hōez esse, prudentissimū animalī cū certissimum tactū habeat, per quem ingeniosos ab aliis separamus, duri. n. carne inepti mēte sūt, molles carne, bene apti mēte inquit Ar. 2. de anima & Hypo. in apho. & scias q olfact⁹ pōt pcepti nō odorabile, vt vis⁹ tenebrā & silētiū audit⁹ paccidēs tñ, q nō odorabile dī vel q nullū odorē hē vel q parū vel q prauū odorē habeat. Medium aut p qd odor sentiē ē aer vel aqua pp pisces q lōge psequuntur alimentū, de respirātibus aut dico q percipiunt odorē per olfactū, cū talia animalia aliquādo ledantur, a magnis odoribus. & scias q vt organum gustus est in pōa ad saporē ita olfactus est in pōa ad recipiendū spēs odoris. de qua olfactiua potentia cum abunde dixerimus ad gustum autem transeamus, qui couflatur cum predicta inmutatio sit ex parte, organi qui in sola lingua reperitur, talisq gustus quidā tactus est. 2. de anima communicatq in mō sentiendi, sentiunt. n. ambo sine medio, si. n. aliquis esset in aqua cū quodā sapore admixta & poneretur. supra linguā, pcepti q nō sit in aliis sēsis colore. n. posito supra oculum non sit visio, sit ergo gustus sine medio extraneo at nō sine humiditate, vnde a nā salina data ē in lingua q mediāte pcepti sapor, quo sit vt gustu potabile magis q cōmestibile pcepti, organū ergo gust⁹ ē in pōa ad recipiendū spēs saporis ēq pcepti⁹ gustabilis & nō gustabilis ēq pōa passiva vt alii sēsus, differtq formaliter a tactu, si. n. gust⁹ formaliter acceptus pars esset tactus tūc uō essent quinque sēsus sed quatuor quorū vnus hīet plures partes, at cū dī gustus est quidā tactus intelligitur, q non simpliciter est tactus sed quodam mō id. n. q est mālē in gustu ē tangibile & nota q intoto ore pstatutur gustabilis q̄litas, gingiuis. s. palato gurgulioni & lingue istiq magis cū tenuissimē carnis sit & spogiosē hīs tenuissimū intra se humorē, q saporatis rebus intra os politis se admiscēs eodē ad se tracto infert sibi varios saporē. s. dulce amargū acre falsū conditū acidū

DE ANIMAE

C

TRACTATVS

sensus vnus est cōtrarietatis percepti^o, sensus autē tactus nō sic
 ga calidus & frig. percipit & alias q̄litates in auditu autē dico q̄
 qualitates per ipsū perceptibiles ad cōe obm. s. sonus reducunt^r
 q̄ nō accidit de q̄litatibus tactu perceptibilib^o. & nota q̄ vere
 caro nō est organū tact^o cū sit mediū tactus animal. n. nō carne
 sed simul cū carne. sentire opinatur Ar. & sensibile positum su-
 pra sensu nō cāt sensationē, vt t̄gibile facit positū supra carnē,
 opt̄ ergo t̄gibile, t̄gere mediū iuter t̄gibile. & tactū, tactus p̄
 obm. 4. q̄litates. p. sūt, & organū tactus est qdā neruus extensus
 per totū corpus existēs in media dispoē q̄litatū primarū & ē in
 pōa adreceptiendū spēs q̄litatū sēlibiū, que q̄litates sūt excellē-
 tia earū nō sentiūtur, ga tactus cōsistit in media ipsarū p̄portio-
 ne, & ab excellentiis ipsarū prumpitur, hęc ergo de quinque pōis
 animę sensitivę quas de foris habemus, quarū omnium nobilior
 est vis^o post auditus deinde olfactus inde gustus, post hunc est,
 & in infimo loco tactus, in quo solo omnia animalia cōicāt enī
 multa sint quosdā ex dictis nō habentia, & scias q̄ hi sensus p̄-
 ter utilitatē, & p̄pter se ipsos etiā diliguntur, omnium que senso-
 riorū meatus tendit ad cor sentiendi. n. principi. est, expargit^r ergo
 animę sensitivę vis ad ista iā dicta membra que iā dictas exer-
 cēt operationes nūtiq̄ sūt sensus isti & exploratores intellec-
 tus & dati sunt animalib^o ad salutē vt. 3. de anima. 60. 61. & 12.
 Metha. 36. & vt dixi sūt isti sensus de virtutib^o passiuis vt. 2. de
 anima. 51. 59. 60. & 3. de anima. 18. 7. phi. cō. 12. neq̄ obstat rāo. s.
 q̄ m̄q̄ est pati formę vero ē agere, cū sensus sit forma, cū ipsa
 anima sit & sentire est agere sensus ergo pōa actiua vī. cui^o ac-
 tio est sentire, Etiā Basiliscus visu suo interficit hōem & mulier
 menstruosa inficit speculū, ergo pōa visiva actiua vī vix dī sē-
 sum esse pōa actiua esse falsum cum receptiuus sit suę sensatio-
 nis ergo passiuus dici debet, vt ē ait Alexā. sunt autē actiui vt
 cāt suas sensationes actiua ergo dī sensitiva virt^o & passiva di-
 uerso tñ respectu q̄ & scotus in quolibetis. q. 13. defendit, ad rāes
 de Basilisco & muliere menstruosa dīq̄ inficiunt at nō per vi-
 sionē que extramittat at sit ex veneno exeunte p̄ oculos q̄ dis-
 fuditur. p̄ aliquod spaciū, & inficit speculū vel interficit hōes
 vt dixi. Insuper de sensu quocunq̄ loquendo, dico q̄ non decipi-
 tur, circha sensibile p̄priū vt. 4. Metha. 24. dī. ab Arist. & Auer.
 vbi dī q̄ falsitas p̄pria est in imaginationi at sensui non compe-
 tit nisi per accideus q̄ verum est conditionibus concurrētibus
 .s. q̄

DE ANIMA

13. q. organu; nō sit leſus, q. non ſit perturbatu; membru;, & q.
 ſit debita diſtancia & ſiquis dicat q. viſus a longe & in obſcuro
 aliter iudicat de coloribus q̄ faciat de ppe dī illud q. apud om
 nes approbatoſ Philoſophoſ antiquoſ & novoſ cōmuniter &
 in dubitabiliter approbatur & illorum opinioni ego ipſe quoq;
 adherens ad queſitum reſpondendo ad dubbium q. oriri poſſet
 iſtud intelligitur & creditur eſſe verum q. vltra conditioneſ iā
 dictaſ debet intelligi ppoſitio ſenſum .s. nō decipi circa ſuū
 obm vt viſus circa colorem, quin ſit color decipitur tñ in iudi
 cando vbi ſit, opt. n. p. ſenſibile ſit ſufficientiſ virtutiſ ad effica
 citer mouendum ſenſum audituſ .n. non poſſet bene diſcernere
 ſonoſ valde debileſ, opt. inſuper mediū eſſe bene diſpoſitu; ad
 ſenſationem intenebriſ. n. color non nobiſ appet, vel obſcurior,
 q̄ ſit, hec ergo cum a nobiſ dicta ſint de extrinſeca virtute ani
 mę ſenſitiuę & de ei^o operābuſ & obtiſ, de illa que intrinſecus
 vigeat inſutu; erit diſputatio nra, ſenſuſ nāq; aliuſ preter qnq;
 dictoſ nō eſt vt. 2. de anima. 128. dī ab Ar. qnq; .n. ſūt ſenſ^o hōū;
 p quos voluptaſ animo aut corpori queri. vñ, ſuntq; ſpē diſtinc
 ti, nō hñteſ actuoſ ſuoſ niſi in preſentia obti ſecus aut eſt de in
 teriori^o hñtibuſ ſuoſ actuoſ tñ in preſentia q̄ in abſentia obti &
 id ē cognoscūt q. ē ſenſ^o exteriorēſ, & eodē mō & ē alio. s.
 abſtractiue indormientib^o. n. actuoſ phātaſi; eſt in abſentia obti
 hec que ſātaſia cu; ſpecie ſātaſtica vel cu; phātaſmate in abſen
 tia obti cāt ſenſationē ex quo in ſero q. phātaſina hñ actiuitatē,
 reſpectu actuoſ phātaſi; q. non ſic eſt de ſpecie ſenſibili que nul
 lā actiuitatē hñ reſpectu ſenſationiſ, q̄a ſenſatio cāt ab obto &
 a pōa poni^o q. ſpecies ſenſibilis tāq; effectuoſ preuius ad aliū ef
 ſectū, q. ē ſenſatio, obta. n. nunq; carent ſenſationē niſi pri^o cāue
 rint ſpecie; ſenſibilem, vt igniſ non conbureret niſi priuſ caleſce
 ceret non q. calefactio ſit cauſa conbuſtionis iſta ergo intrinſe
 ca animę ſenſitiuę virtuoſ quadripartita eſt vna. n. ſenſuſ cōiſ di
 ci^o Alia imaginatiua & alia cogitatiua, reliqua autem memora ſeca an. q̄tri
 tiua dī, de ſenſu cōmuni loquendo, dico ſenſum cōmune di
 ci q̄a habet cognoscere, obiecta omnium ſenſuum exteriorum
 & inter ea iudicare, & cōmunia ſenſibilia aprehendere que qnq;
 ſunt. Motuſ, quieſ, Numeruſ, figura, & magnitudo, iſte aut cō
 munis ſenſuſ ſecundum Ar. in corde reperitur, principaliter ſe
 cundum Gale. in cerebro cuiuſ virtuoſ meliſ eſt vt dicatur, eſ
 ſe vna forma & multa inſtrumentis copulatiſ cum ea, vt. 2. de

TRACTATVS

anima .t.cō.149.dī, iste q̄ sens⁹ non patitur, p̄trarias q̄litates sed
 ante se positas p̄templatur, omniū que est iudex ad quē singuli
 seusus sua visa renunciāt singulaq̄ discernit, de quo determinat
 Ar. q̄ est vi⁹ tā ex parte organi q̄ ex parte anime & ad suū or-
 ganū copulatur, omnia sēsuū exteriorū organa aliter non per-
 ciperet actus eorū, dī ēt quodamō plures q̄a ap̄hendit illa que
 alii sens⁹ exteriores ap̄hendunt vt. n. ap̄hendit visibile, dī visus
 de cuius rōne est videre res extra oculū, Et nota q̄ visibiliū pe-
 netratio ad visū p̄hibet̄, ab aqua que ē egritudo de qua loq̄tur
 Au. 4. sen. p. can. cap. 20. & est quedā humiditas extranea stās in
 foramine vuez inter humorē albugineū & siphac corneę dī qua
 nō sit cura in presenti & medicis omittatur ista speculatio, et ad
 rem nrām, redeundo dico q̄ visibile ap̄henditur a visu audibile
 ab auditu gustabile a gustu sic de aliis similiter, ei⁹ aut̄ organū
 s̄m Gale. ē in anteriori parte cerebri, s̄m Ar. aut̄ incoatiue incor-
 de, ad cor. n. omnia membra piungunt̄, a quo recipiunt sp̄us vi-
 tales & sensibiles, at hoc scias de cerebro q̄ cū sensu careat, toti
 corpori sensū ministrat est. n. p̄: sensationis q̄n autem circha ipsū
 ē facta sāguinis maxima copia sit opilatio & obstructio ex qua
 p̄hibet̄ liber trāsitus sp̄us sensibilis ad mēbra sic in ipsis sit stu-
 por, cui stupori dicunt medici q̄ p̄fert flebotomia venarū frōtis
 q̄n ista p̄hibitio trāsitus sp̄us sensibilis & motiui ad organa sē-
 sitiuā & mobilia sit ab humore flegmatico tunc non p̄petit fle-
 quot sēs⁹ in botomia & scias q̄ medici q̄nq̄ sens⁹ interiores assignāt sensu
 teriois sint .s. cōez dī quo asserūt que iā dicta sūt, virtutē imaginatiuā ei⁹ q̄
 s̄m medi organū, post sensū cōez situat̄ ab illis, & versat̄ circa formas sē-
 sibles ap̄rehēdēdo & etiā retinēdo, cū eius actus sit cognoscere
 sp̄es rei sēibilis in eius absentia, & iste. 2. partes in anteriori par-
 te capitis sūt circha frontē. s. in qua due cellule distingūtur, qua-
 r. p. est magis humida, que bñ recipit. male aut̄ retinet p̄ Ar. in
 libro de memoria & remiscētia. 2. est magis sicca que se hē vi-
 ce versa, sens⁹ ergo cōis ad quē terminantur, nerui aliāq̄ p̄oaḡ
 in. p. cellula p̄locatur, Imaginatiua aut̄ in. 2. cui⁹ est bene p̄serua-
 re, Alia virt⁹ ab illis posita est estimatiua cui⁹ organū est in
 media parte cerebri cui⁹ act⁹ est elicere sp̄es nō sēfatas a specie
 bus sensatis sub rāe boni p̄sequendi vel mali fugiendi solum ap̄-
 hendendo. 4. est memoratiua virt⁹ cui⁹ organū est in posteriori
 parte cerebri & eius act⁹ est reseruare sp̄es sensibiliū in earū ab-
 sentia inq̄ etiā parte posteriori cerebri. 2. alie cellule collocātur
 .p. magis

DE ANIMA

p. magis humida existēs, in qua est extimatiua & alia magis sic
 ca, in qua memoria reperitur, quāta vero virt^o est phātasia cui^o
 organū est in superiori parte cerebri cuius act^o est pponere & di
 uidere sū spēs referuatas in memoria Ar. aut tenet tātū vnū sē. Ar. solū vnū
 sū interiorē dari q sēsus cōis. phātasia, extimatiua, & in imagine interiorē sē
 tiua dī nō. n. sū ipsū tot habemus pōas distinctas, diuersitas aut sū assignat:
 actū ab vna pōa dependet, opt tñ assignare memoriā a cogita
 tiua distinctā at id nō est nisi organū in quo referuatur, spēs seu
 phātasinata, De imaginatiua aut sit sermo nī, que est virtus p
 quā imaginatur, pōise res que videntur in possibiles ideo falsi
 tas ē ppria imaginationi & sensui non ptingit nisi p accidens
 vt dixi supra. 4. Metha. 24. hēcq; imaginatio in animalib^o per
 fectis sit ex quāq; sensib^o. 3. de anima. 56. que & in aliis animalib^o
 repit indeterminata, cognitio aut in rālib^o solū. 3. de anima. 57. is
 taq; imaginatiua semp ē in motu & actione p̄tinua, p̄fecta in p
 fectis tātūz in imperfectis autē imperfecta ē ista virtus, vt in ani
 malib^o inq; b^o solum est sensus tact^o hēcq; virt^o in p̄finio ē sen
 sus & intellectus pōtq; imaginari formas inimaginabiles qua
 rū indiuidua nunq; sensu cognouimus. & scias q in maginatio
 nes q plures fallaces sunt, de qua Plato in phedone, inquit in
 imaginatio animo implexa & associata actiones eius turbat di
 lucidasq; reddi nō patitur de q & Gale. 7. de Hypo. & Pla. de
 cretis. libro a qua, Extimatiua sū Ar. non sbto at sū esse differt
 mivusq; actiua ipsa extimatiua est imaginatiua virtus, qm eli
 gere intētiōes est aliquid agere & magis p̄fectū est q; solas spe
 culari inaginationes extimatiua nanq; est illa que aprehendit
 essentiā particulariū existiētiū sub vniuersali que & cogitatiua
 dī quo aut ad spūalitē, memoratiua virt^o. p. locū occupat, de
 inde cogitatiua post imaginatiua vltimo sēsus cōis, Memoriē qd requiritur
 aut p̄fectio mediā requit cōplexionē & eucrasia, in iuvene ergo ad p̄fectā
 repit solūz ceteris paribus, obliuio aut pueris & senibus acci
 dit pp accidiētales, humiditatē Ar. in libro de memoria & remi
 niscētia, estq; memoria sensibiliū, & assiduā cōsuetudinē requit,
 est. n. detentio & p̄seruatio in anima regz quas antea obseruau
 mus, & p̄teriti p̄prehensio, cuius p̄sens fuit sensu pceptūz. Re
 cecratio aut ē cū spatio multo tēporis intetueniēte, rursus co
 gnitio oriē, adeo vt que prius cognouimus ad memoriā reuocē
 tur, De phātasia aut abbūdius loquēdo que motus a sensu fac
 tus dī sū actū, dico q nō mouet sine appetitu. 3. de anima. 56. in

quid Plato
 d inmagin.

requiritur
 memoriā.

TRACTATUS

solis rālibus est deliberatiua, neq; idē est cum sensu, at phantasia
 & opinio mot⁹ quidā esse videtur, differunt tñ cñm phantasia
 opinio non sit, in nobis. n. phantasiari accidit cu3 volumus nō
 aut opinari, & ad opinionē terribiles aut delectabiles mouemur
 psequendo vel fugiēdo q; de phantasia non accidit, pōt & opi
 nio esse intelligibilis at phātasia ad intellectū nullo mō ptinet,
 neq; sensus in actu ē, nec in quolibet animali reperit^r sensus. n. re
 spectu pprii obti semper est verus, falsoz aut aliqñ phātasia ē,
 neq; ex sensu & opiōe pflatur eadē nāq; appētia non simul ve
 ra & falsa ē, at de eodē obto simul hācūs apparentiā sensus fal
 sū, & verā opinionē, vt p visū sol apparet bipedalis & opiat^r ef
 se, maiorē tota terra mensura. n. terre septies & vices multipli
 quātites & cata mensurā solis efficiet sñ quosdā, verx aut ē solē octies ter
 magnitudo ra esse maiorē. phātasia insuper nō est intellectus, neq; scientia,
 Solis, respu cū semper veroz sint, phātasia vero sepe falsoz, sensus ergo ex
 Terre. teriores moti a sensibilibus mouēt sensū cōez qui mouet phan
 tasiā inprimēdo in ea similē speciez illi speciei, q; habebat, Verx
 An deē sen an deē sensus agēs, est dubiū, ān oratione dignū cū dicat Ar. q
 sus agens. omnis sensus ē virtus passiua, & sensatio ab oīro cāetur, sed p
 Prima rō. parte oppōta arguitur, sic intellectus agens ē distinctus a pos
 sibili ergo sensus agens a sensu possibili ē distinctus quia in om
 ni natura in qua est aliq; cuius est omnia fieri est aliquid cuius ē
 omnia facere vt pbat Ar. 3. de anima. 18. dari intellectum agen
 tē, sic ergo in pposito applica de sensu. Etiā nisi daretur, sensu
 Secūda rō. agens ex actu sentiendi maior argueret^r pfectio obti q; sens⁹ q
 falsū qñcūq; n. ad aliqū effectū duo concurrūt, vnū actiue reli
 quū vero passiue ex illius perfectiore maior cōcluditur perfec
 tio actiui q; passiui cū a princ. actiuo maior sit cālitās supra ef
 fectuz q; a passiuo, si nō daretur sensus agens ad actuz sentiendi
 cōcurreret sensus passiue tantū, & obm actiue ergo maior psec
 tio esset obti q; pōe, ēt spēs sensibilis esset nobilior sensu q; falsū
 cū virtus sensitua sit virtus animę illi ppria, spēs aut sensibilis
 in animato reperit^r, sequelā deducō quia cū aliqua. 2. hñt aliqñ
 nobilissimā operationē illud est alio nobilius q; ad ilā. hñt nobi
 liorē cālitatem at si non daret^r sensus actiuus, tūc spēs sensibi
 lis immediate, & perse pducit sensationē in sensu erit ergo sensa
 tio operatio vtriusq; .s. species sensibilis & sensus, cum ergo ad
 illaz nobilitatem haberet cālitatem species] q; sensus, quia per te
 sensus solum concurrūt passiue species autem actiue, cū nobilius
 sit agere

DE ANIMA

sit agere q̄ pati. sequit̄ species sensibiles esse sensu nobiliores insu
 p̄ dat̄ immediatū. p̄. effectiuū sensationis. & illud aut ē species **Tertia rō.**
 sensibilis aut sens⁹ agēs, sed species sensibilis nō ē quia nihil pōt
 esse perse. & immediatū. p̄. actiuū & receptiuū vni⁹ & eiusdem
 species aut sensibilis est perse & immediatū. p̄. receptiuū sensatio-
 nis. cū non sit sensus, nā vnū & idē nō pōt esse. p̄. immediatū p̄
 se receptiuū diuersorū quorū vnū ad aliud p̄se ordinat̄ ergo spe-
 cies sensibilis perse ordinatur in ipsā sensationē & sensus recipit
 speciē sensibiles. sequit̄ ergo q̄ nō recipiet immediate sensationē
 q̄ fuit pbādū si ergo non est species sensibilis principiū effecti-
 uū p̄pter istā rāem necesse est q̄ sit sensus agens sed his rāibus
 nō obstantibus dico firmiter non dari sensū agentez intrinsecū **Decisio quā**
 aut extrinsecū respectu cuiuscūq̄ sensationis extrinsecū sed obsta-
 stionis.
 sensibilia sufficūt ad p̄ducendū species sensibiles insensu, & se-
 sationē mediāte specie sensibili absq̄ p̄cursu alterius particula-
 ris agentis, omnis nāq̄ virtus que nō exit in actū nisi per agēs
 extrinsecū, passiuā est Ar. in Metha. vbi ait q̄ p̄ōa passiuā est. p̄.
 transmutādī ab altero inquātūz alterz est omnis sensus est hūc er-
 go nō dat̄ sens⁹ agens p̄se sensationis p̄ductiuus ex quo infero
 p̄tra loquēz Gādaueusez q̄ species sensibilis p̄currit actiue, ad **Cōt. Gāda.**
 actūz sentiendi non autem dispositiue solum vt ipse dicit, neq̄
 vera est opinio Brigidani asserentis species sensibilibus subiecti **Cōt. Burid.**
 ue recipi in organo & non in anima sensitua, q̄ falsum iudico
 quoniam species sensibilis recipitur in composito, etia3 & in ani-
 ma sensitua, sensus. n. est susceptiuus sp̄ez sine materia. 2. de ani-
 ma. t. cō. 121. & 138. anima ergo sensitua in ordine ad sensationes
 exteriores est p̄ōa pure passiuā & ad eandem concurrunt passiuē
 ad rationes autem probantes dari sensum agentem dī q̄ pro- **respo ad rō**
 positio Ar. 3. de anima. 18. debet intelligi q̄ illud cuius est omnia **tiones p̄tis**
 fieri possit deduci ad actūz non concurrente actiuo extrinsecū, **oppositz.**
 sic. n. in eadez natura, erit aliquid cuius est omnia agere, vt ē de
 intellectu quoniam licet in principio cōcurrat phantasma cau-
 satūz ab obiecto exteriori post tñ habitationēz pōt intellectus
 moueri ad intelligēdū nullo particulari extrinsecū cōcurrēte cū
 tūc in potestate nra sit, ad aliud nego q̄ ex actu sentiēdi maior ar **ad secundū.**
 guat̄ p̄fectio obti q̄ sens⁹ ad pbāz negat̄ minor, immo ex actu
 sentiēdi maior arguit̄ p̄fectio insensūq̄ in obto q̄ actus sentiēdi
 incipit in sensu & intrinsece p̄ficit ipsū & mediāte sēsu ē p̄ ipsū
 anima cognoscēs formalit̄, q̄ nō p̄tingit d̄ obto sēbili, ad aliud **ad tertiū.**

TRACTATVS

et dī q̄ falsū ē spēs sensibilē esse sēsu p̄fectiorē ad p̄bāz negat
 minor bene tñ p̄cedo q̄ illud ē nobilior cā illius, cū quo tñ stat
 q̄ aliud sit ens simpliciter p̄fectius q̄a per illā opationē magis p̄
 ficiē, dico ergo q̄ spēs sensibilis nobiliorē hē cālitatē supra sen-
 sationē q̄ sensus, q̄a nobilior cā est agēs q̄ mā at q̄a sensus per sen-
 sationē magis p̄ficiē q̄ spēs sensibilis tāq̄ p̄ nobilissimā vtriusq̄
 opāz ex hoc seq̄r, sensum esse absolute & simpliciter p̄fectiorē
 spē vel forma sensibili que qdē spēs ē princ. immediate & p̄se p̄
 ductiū sensationis in sensu & nō sensus agēs, sensus autē ē. p. inme-
 diate & p̄se receptiū sensationis, nā spēs sensibilis p̄se ordina-
 tur ad sensationē vt efficiēs & non vt mā & tā spēs sensibilis q̄
 sensatio immediate recipitur, in sensu mediāte sensatione, disponē-
 te ipsuz ad talē receptionē, non dat, ergo sensus agēs, & cum
 de sensitiua pōa plura dixerimus de sensibilibus nunc vero lo-
 quendo dico q̄ Ar. 2. de anima loq̄tur de sensibili p̄prio & cōi-
 auimq̄ & ait omnia esse sensibilia p̄se, & Aue. ait hoc idē & di-
 co q̄ sensibilia cōia prius sentiūtur & per prius sūt sensibilia, q̄
 sensibilia p̄pria, q̄a sūt sensibilia a sensu vt sensus, & non vt qui-
 dā sensus sicuti sūt sensibilia p̄pria que sūt illa que nō p̄tinent
 ab alio sensu sentiri & circa que non p̄tigit sentiri ab omnibus
 & circa que nō p̄tigit sensū errare, vt color respectu visus, de
 cōi autē oppo. ē dicendū, sensibile autē p̄ accidēs est illud q̄ ex
 hoc solū est sensibile quia est subm sensibilis p̄se q̄uis non cō-
 prehendatur a sensu exteriori vt suba, & scias q̄ sensibilia cōia
 non multiplicāt spēs p̄prias at cognoscūt a sensibus exteriori-
 bus per species sensibiliū p̄priorū que eis sūt cōia, & scias q̄
 esse. p. visibi aliq̄ esse. p. visibile stat. 2. vel. p. p̄mitate inmutationis, vt color
 le contingit esse. p. visibilis q̄a p̄ prius inmutat visū q̄ aliud vel. p. p̄mitate,
 dupliciter. adequationis, sic color nō est. p. visibilis cū aliud a colore sit p̄
 se visibile, vt magnitudo & figura iō sensibilia p̄pria q̄a. p. inmu-
 tant dicuntur sensibiles p̄se & p. sensibilia autem cōia que eis
 immediate, vniūt sūt sensibilis p̄se, & nō. p. Vex his de sensibilis &
 sensitiua pōa enucleatis, de s̄m locū motiua pōa sermonē agre-
 dior, que ab aliis potētis distinguē, vex s̄m quosdā pōa anime
 non dī at quedā vis interior musculis admixta lacertis & ner-
 uis membrorū, s̄m Ar. aut̄ specialis pōa anime ē, que nō in om-
 nibus animalibus reperit̄, istaq̄ virt⁹ ē infusa neruis & musculis
 p̄trahēs & relaxās cordas & ligamēta mēbris p̄iusta, scias insu-
 per q̄ pōa s̄m locum motiua est. 2. s. organica & non organica
 organica

DE ANIMA

organica ē princ. motus pgressiui, cui⁹ principia preuia & non
pprie pductiua illius motus sūt intellectus, aut pōa cogitativa
& appetitus. 3. n. de anima Ar. ostendit q intellect⁹ & appetit⁹
sūt mouētia animal motu sīm locū; motus. n. non fit sine desi-
derio & sine intellectu aut inaginatione intellectus. n. practi-
cus vel phantasia loco illius precipit motū, appetitus aut exe-
quitur ipsū; vnū ergo est mouens spē. i. formaliter. s. appetibile
de numero aut cōcurrentiū ad motum sīm locū sunt. 3. vnū Cōcurrētia
.s. mouēs. 2. q mouet ipsū; mouens. 3. q mouetur, mouēs autem ad motū lo-
calem.
est. 2. aliud immobile, & aliud q mouetur, Mouēs in mobile est
bonū vel appetibile, mouēs q mouet, est virt⁹ appetitiua. s. in
intellectus vel phantasia & virtus motiua, Illud. n. q appetit mo-
uetur, sīm q appetit & appetitus actus aut motus est q aut mo-
uetur, est animal, quo vero mouet appetitus vt organo iā hoc
ē corporeū, & scias q appetitus summi⁹, aliqū p pōa & aliqū
p opāne; 2. modo dī esse qdā motus inpprie dictus q ē motus
perfectiū⁹ vt sensatio & intellectio, de principali organo motus
loquendo dico q est cor. sīm Ar. 3. de anima. 55. sīm autem medi-
cos diximus esse cerebrum, de instrumento ergo motus & cau-
sa sīm Ar. dico q cor est principium & finis motus concuū. s.
finis, gibbosū vero. p. cor aut ptinūe mouet sīm pstrictione &
dilatationē inē q̄s mediāt parue getes. dilatatio pcedit de pcano
ad gibbosū pstrictio de gibboso ad pcauū, est ergo. princ. & fi-
nis motus in corde & nō solū respu pprii motus cordis sed et
& respu motus totius animalis, cor. n. manens in medio ē illud
a quo incipit motus animalis quātū ad expulsionē & est id ad
q determinat, quātū ad attractionē in animalib⁹ aut impfectis
quib⁹ inest solū sensu⁹ tact⁹ appetit⁹ eis inē cū in illis letitia &
tristitia appet sīm. n. apximetur pueniens dilatāt se super illud q
ē signū letie, si disconueniēs se cōstringunt q est signū tristitie
ergo inest etiā in ipsis appetit⁹ cōcupiscibilis & phantasia inde-
terminata & impfecta nō distincta saltē organice atactu, in hoc
ergo totus sermo nū de anima preterq de intellectiua perficitur
de qua nūc a nobis sermo fiat que est in. 4. animatoꝝ gradu. p.
ergo sciendū q isti. 4. animatoꝝ gradus se hē tanq superius & in-
ferius nā vbi sensitiuū; ibi & vegetatiū ū & nō ecōtra & vbi ē
sīm locū motiū; ibi & vegetatiū; & sensitiuum at non vice Sermo de a-
uerfa & vbi intellectiū; ibi vegetatiū; sīm locū; motiū; & nima intel-
sensitiū; & nō e puerfo de illa ergo que intellectiua dī nūc ē lectiua.

D

TRACTATVS

loquendū, duobus modis inquātuz, s. anima est hōis & intellectu
ua dī, vel inquātuz ipsa intellectus est, sine. n. ista distinctione, cla
rā sciāz hīe non possum⁹ de ipsa, neq; difficultates soluere esset
possibile, verū p̄fusio magis in intellectu cāē, ideo nota q; in qn
tuz anima dī, non pōt esse sine corpore q; anima diffinitur per
corpus. 2. de anima, anima ē act⁹ corporis omne. n. q; est. p. ema
nandi a se actiones que sunt voluntarie, dī anima, ideo Ar. 2. de
anima. 26. inq; q; bene opinaē ille cui vī, neq; sine corpore ani
mā esse, neq; ipsa; aliq; corpus esse, Intellect⁹ autē dicit virtutes
abstractā a corpore vere immateriales p̄. n. 2. de anima. 21. intel
lectuz esse aliud genus animę a predictis, a quib⁹ separaē tāq; p
petuuz a corruptibili, & inquit Aue. ibi in com. dignius, ē vt sit
nō anima, dīa. n. ē inter intellectuz, & animaz, pp hoc antiquos
reprehēdit Ar. qui dīa; non fecerunt inter animā & intellectū,
qui ē natura anima superior, vt Themistio, Simplicio, & Iohānes
grāmatic⁹ tenēt, de ista autē intellectiua forma vt ē anima, mul
te oriunt difficultates q; polliceor ptractatuz determinate. p.
ergo oriē lis & qō, an ista anima sit distincta loco & subto ab
aliis, vel vna sit sī subm, multiplicata autē sī virtutes, ambigūt
. n. doctores in hoc ideo qd sentia; declarare intendo, dico ergo
cu; Themistio, animas plures in hōe ptineri vt Plato dicebat ri
diculū ē mēbro distinctas, hoc idē Aue. dicit. p. de anima cō. 60.
& q; forti⁹ ē, ista opio impugnaē ab Ar. p. d anima. t. 90. & vsq;
ad fine; libri, querit. n. Ar. t. 91. si anima subto ptibilis sit & suha
quid ē q; animaz continet vt per ipsā p̄pōtuz animatu; sit vnū
non. n. illud continēs animaz intali vnitate esse pōt corpus, q;
potius anima vī continere corpus in vnitate q; corpus animaz
cū anima egrediente a corpore, corpus disoluā. denotatq; hoc
nomen anima vite principiu; si ergo aliquid aliud preter corp⁹
ipsā animaz vnaz facit illud non est nisi anima de qua vltorius
quero, an multaz partiū sit, si. n. anima que facit. p. animā quid
vnum non est vna, non vī maior rō. de. 2. q; de. p. opt ergo dīe
Ani. ē subto animā esse subaz & subto vnā & ista est opio Ar. sī Simpliciu;
vna sī Sim potestate tñ ē plures, ideo itez querit, de partib⁹ ipsi⁹ quas di
plicius. cis hīe q; poēz habeat vnaq; earū incorpore, an oēs sint in qua
libet parte corporis, an alia sit in alia, & altera in altera sicut. n
tota anima totum corpus continet, ita vnaqueq; eius ps. debet
possidere propriā corporis partē q; vī in possibile q; quā ptez;
assignabim⁹ intellectiue; difficile. n. ē assignare a aliquā partē cū
non sit

DE ANIMA

non est organica virtus, & nota qd nullā q̄ntitatē molis retinet
 sed solū virtutis, q̄a limitata ē quo ad virtutē & potentiā, ē que
 in q̄libet parte corporis s̄m totalitatē suę essentię non aut pōē,
 cuius prima opatio ē viuificare qd aut anime subto non differat
 pbat ab Ar. exēplo animalium in sectorē, & plantarū, que diuise
 videntē viuere vsq̄ ad certum tēpus & mouent s̄m locū, partes
 .n. ille h̄nt animā nō numero eādē sed sp̄e, ante diuisionē, ergo
 intalib⁹ anima erat vna numero intoto corpore & erat p totū
 corp⁹ & oēs ptes corporis expansa, non ergo diuisa est subto si
 cut dicebat Plato qd erāt diuise locis & intercapedinibus disse An. loco di
 rentes, animę aut principatus s̄m oēs suas potestates in corde ē uise sunt s̄m
 s̄m Ar. de intellectiua aut loquēdo Ar. ait in libro de partibus Platonem.
 animalū qd sola mens venit deforis, estq̄ suba simplex, incor
 poreā, inuisibilis intellectualis, sine figura. cū ratione suas exer
 cēs operationes organis mediantibus, h̄nt intellectū in sui pu
 rissimā partē & vt oculus ē incorpore, ita est intellectus in ani
 ma cogitatiua aut est in pte sēsitua vt inqt Simplicius. 2. de ani
 ma. 27. vbi inquit Ar. qd quibusdā inē cogitatiuū & intellectiū
 vnde nota qd inter pōas animę que simul sūt in eadē essentia qd Notādum
 innēte intellectus p̄ticularis qd dī passiu⁹. 3. de anima, cō. 5. & 20.
 p̄iungit in hōe cū aliis potētis, at intellect⁹ p quē hō discurret ē
 abstract⁹ & d foris aduenit anime, & nō ē d potētis animę quē
 solū p̄tingit separi vr p̄petuū a cōcurribili, ideo errauit Pōpo Error Pom
 natius in suo libro de anima hoc nō cognoscēs, intellect⁹ ergo ponatii:
 non se h̄t vr ceterē pōe animę q̄a nō ē coniunctus organo cor
 porali at eleuat⁹, inmixtus nō educt⁹ de pōa m̄e, & nota qd la
 tini oēs asserūt qd nō sūt ponende plures animę sed tantū vna
 licet in quolibet animato possint esse plures forme subales quā
 opioez tenet Scotus. 2. sen. disti. xv. q. vnica Tommas p̄tra genti
 les, & in libris de anima & Gregorius Ariminēsis. 2. sen. disti. 16.
 .q. 3. art. p. Albertus, Egidius, Paulus, Gaetanus, & alii hoc dicūt
 oppōz autem tenet Ocham. vnde ait Scotus qd Elementa inmi- Elemēta ma
 sto manēt virtualit̄ vt vegetatiua sēsitua & intellectiua, de qua nere in mix
 taudem concludunt Doctores latini antiqui & noui pro vt iaz to virtualit̄
 paulo superius dixi ipsam. s. animā intellectiua continere sensiti s̄m Scotū.
 uā virtualiter & vegetatiua que sunt incōpossibiles in eodē, &
 nota qd vna formā virtualit̄ p̄tinere aliā nō ē aliud q̄ illā formā
 principiari omnes effectus & operationes quas pōt alia forma
 incipere, & dicunt isti si in hōe esset anima sensitiua sequerēt,
 D 11

TRACTATVS

q anima rālis informaret brutū, cū informaret ppositū exmā & anima sēsitua & dicūt sensationes & act^o appetitū sēsitiuorū nō recipi in anima, at in quibsdā pōis sēsitius realiter distinctis ab anima que sū illos sūt accidentia animę, & sic respōdent ad rāes que possent fieri p parte oppōta. s. q in possibile est in eodē instāti p raria esse in eodē vt vī sequi si non distinguāt quia in eodez hōe est act^o appetēdi aliquid & act^o renuendi illud, ēt

A quo dīcē sensationes sūt sub iue in anima nō intellectiua ergo insensitiua deāt pōe a- et per psequens distinguuntur, que aut sit responsio dixim^o dāe nimē & quō ergo sū latinos vegetatiua que est a virtute que est in semine se habeāt p sensitiua que est ab influentia celi & rālis que per creatiōez ad ordinem .

uenit de foris sue materie, in quib^o talis est ordo p qdqd hē perfectionis vegetatiua totū illud hē & anima sensitiua & eminēti^o & quidquid hē vegetatiua, & sensitiua, totū id hē rālis anima q Ar. 2. de anima. 12. dixit per exēplū dicens q vt tetragonū ptinet trigonū. 3. i. figura. 4. a ngulorū ptinet figurā. 3. angulorū. & vt pēthagouū. i. figura. 5. angulorū ptinet tetragonū & trigonū, ita rālis anima ptinet vegetatiuā & sensitiuā que. 3. anime nō sunt distincte, in hōe sed vna continet virtute alias duas: s. rālis verē ego suz alterius opinionis & teneo q intellectiua realiter distinguat a sensitiua & q ista nō ptinet alias que dīa sūpta ē ab intrinseco ipsarū pōarū & ēt ab extrinseco rāe diuersi modī illas pducendi & respu diuersarū pōarū. sensitiua. n. educta ē de pōa māz & immediate cāta ab ipsis qlitatib^o vt dicebat Alex. accidere etiā de intellectiua q Gale. abscribit etiā, animā. s. esse cōplexionez cuz per diuersas cōplexiones hōiū appareāt diuerse passionē que anime attribunt vt colerici p mpti sunt ad irā sanguinei ad gaudiū, Melāconici ad tristitiā & flegmatici ad pigritiam vt ergo a qlitatib^o p rariis cōplexio destruit ita & anima

Opi. de ani ma Ga. vera cōrūpitur, sed opor Gale. fuisse alterius opōnis & q hoc intelligat de sēsitua q in suo libro de spmate inqt q vt lux solis que incorruptibilis est perficit suā operationē que est illuminare, & nō recipit cōruptionē neq diuisionē ita anima intellectiua ē incorruptibilis & q anima a corpore discedit, sine ei^o p rptione q pē ibi, ēt Porphi. phi. Alpetragoras Astro. & Tholo. in suo almagest. dicūt hoc, intellectiua ergo minime ē p rptionibilis a suba . n. elementorū & a hā eorū non pōt fieri virtus distinguens aut
Cōt. Alexā. pprehensiuā Aue. 3. de anima. 5. cō ptra Alexandrū de ista ergo intellectiua anima, non est dubiū q nō identificatur cū sensitiua
virtute

DE ANIMA

virtute seu anima, verū omni distinctione possibili reperiri ab ip-
sa distinguitur & separatur de intellectu aut passivo. i. de cogi-
tativa non sic loquor cū etiā organica virtus sit ex elemētis &
q̄litatib⁹ resultās, cū sensitiva. n. identificat & ipsius spēs ē, An
aut intellect⁹ det esse vel assistat corpori humano dico hac rāe Qd an intel
posse pbare animā intellectivā esse formā subalem hōis, vt te lect⁹ det ēē
nēt latini & inter grecos Alexāder aphrodise⁹ & de mēte Auer homini.
rois, Alexāder Achillinus, & oēs tenentes animę mortalitatem
quia p̄prios & vltimus finis hōis ē operatio animę intellectuę
per Ar. p. & 10. Ethic. ergo anima intellectiva ē forma substātia-
lis hōis, q̄a diuersitas p̄piorū finū in reb⁹ est ex diuersitate sub-
stācialis formę, ergo anima intellectiva dat esse hōi, cū s̄m ip-
sū sit suba & est act⁹ vel p̄fectio corporis ergo forma sbalis ali-
cuius p̄poti .s. hōis & p ipsā homo p̄stituitur, in esse specifico
& distinguitur a quocūq; alio animali, etiā. 12. Metha. 16. & 17.
inqt Ar. animā intellectuā esse formale; cāz hōis. Etiā homo in-
telligit, perse ipsum non per suā māz ergo per suā formā. s. intel-
lectuā ergo intellectiva est forma hōis nō accidētalis vt p̄t er-
go subalis, non. n. est possibile q̄ aliqua res opereē per aliquod
tāq; per. p. operādi qn per illud aliquomō habeat esse illud & q̄a
quo aliqd operatur est forma operātis, ideo illud per q̄. p. aliqd
operatur si est suba est forma subalis eius, anima autem intelli-
gimus cū ipsa ablata, intelligere auferatur, & remoto intellectu
ab hōe non dīr homo, nisi equoce, Etiā si soluz assisteret, intellec-
tus sortes fuisset atēq; esset generat⁹, q̄a q̄ncumq; fuit forma sub-
stācialis alicuius illud tale fuit, at intellect⁹ qui ē forma subalis
sortis fuit atēq; sortes esset quia est eternus ergo sortes fuit atēq;
generetur, & q̄ ista sit mēs Aue. ēt pbat Achillinus istomodo Probatio A
ex via vnitatis homo. n. est vnū essentialiter ergo non assistit in chillini.
tellectus corpori informato p cogitativā intelligo aūs. de hōe
cōpōto ex intellectu & corpore p̄t p̄na quia vnitatis essentialis
ē maior vnitatis q̄ illa que ē per solū assistentiā assumptū ē Aue.
5. Metha. 7. si ē aliqua dīa subalis alicuius tūc aggregatū ex eis
ē vnū esse ntiale homo aut hē dīaz essentialē quia. 7. Metha. 42.
12. Metha. 49. homo ē vnus diffiōe & 10. Ethic. cap. 8. ver⁹ homo
est intellectus, hō ergo s̄m ipsū hē essentiā & existētiā ab intel-
lectu inquit. n. Auer. 10. Ethic. cap. 9. pueniēs est opinari q̄ existē-
tia cuiuscūq; hōis inquātū homo est per hāc subaz que dīr intel-
lect⁹ cū sit quid meli⁹ existēs in eo ēt quia intellectus possibilis

TRACTATVS

ip. cōtinuatione, p̄tinuat, nobis per nā; ergo ē essentia nobis nā
 lis, aūs. ē Aue. 3. de anima. 20. ē rālitās ē dīa existēs in quidita
 te hōis. 7. Metha. 11. esse aut rāle ē esse subale suptū ab intellectu
 ergo intellect⁹ dat esse formaliter. 12. n. cō. ibidē Auer. hō cōpo
 nitur ex. 2. nāis. s. animalitate & rālitate ergo, insuper hē hō vitā
 sm̄ intellectu; ergo ab ipso hē esse formalit̄ q̄a omnis forma dat
 esse, intellectus ē forma ergo dat esse, non accidentale, quia q̄
 ueniret hōi p̄ intellectu; accidentaliter cōueniūt ergo subalis, ait
 .n. Auer. 3. de anima cō. p. hō disfert ab alijs per rāle que est dīa
 ēēntialis & p̄pria sūpta a forma intrinsece informāte. Etia; ista
 forma ē cōsiderata anālī. 2. phi. ergo nō ē seperat⁹ a mag. 4. phi.
 :17. rālitās ē in hōe vt forma insubto, ista ergo est via latinorū te
 nētū animā intellectuā; ēē multiplicata ad numerū indiuiduo
 rū & ē via Alex. asserētis ipsā corruptibilē & ē opio q̄ nos
 lumine fidei illustrati debem⁹ cōcedere & illi firmiter adherere,
 Quā cū veraz iudice; non tñ sm̄ Ar. & Auer. doctrinā credo ef
 se cōcedēdaz & in hoc cū Gādauesē. cōuenio cni cōtradicit Au
 stinus Sueslān⁹ in libro suo de intellectu. s. q̄ animā intellectuā
 esse immortalez & formas dātem esse implicat cōtradictionē; q̄
 ergo sit forma hōis assistens solum & non dans esse, est Ar. qui
 dicit. 2. de anima q̄ intellect⁹ ē in hōe vt nauta in naui vbi solū
 assistit vt p̄ omnib⁹, ēt sequerēt q̄ hō non esset generabilis &
 corruptibilis inquātū; hō si non hīt esse a cogitatiua vt tenet
 Auer. 3. de anima. 5. & 20. cū intellectuā forma non sit generabi
 lis & corruptibilis, ēt sequerēt ipsā multiplicari q̄ falsū quia ad
 ueniret māq̄ mediātib⁹ dimensionib⁹ interminatis vt facit
 omnis forma dās esse alicui inqt Au. p. cap. de suba orbis, & sic
 esset exrensā vt arguit Aue. de intelligentia si vniret, orbi p̄ in
 formāez. Insuper anima intellectuā non ē in potestate agētis cū
 ab extrinseco veniat ēt inqt Au. 3. de anima. 5. 19. & alibi intellec
 tū. p. vniri hōi sm̄ spēz q̄ sm̄ indiuiduū q̄ nō esset si dāt esse, ac
 t⁹. n. & generationes sūt singulariū. vnit ergo intellect⁹ hōi vt
 motor motori & vnit hōi mediātib⁹ phātasmatib⁹ a quib⁹ ēt
 mouet, & intellectus vtit corpore vt instrumēto. sit ergo vnū
 ex intellectu & hōe sm̄ operationē, & ē forma humani corpo
 ri assistēs, cogitatiua aut dat esse hōi p̄ Auer. 3. de anima. 20. &
 36. vnū autē subiectum habet tantū vnā formā a qua hē ef
 se per Aue. p. cap. de substantia orbis, & 8. phi. 77. forma cū sit per
 sectio māq̄ est in qualibet parte ipsius, vbi dī, si pōa primi mo
 toris esset

DE ANIMAT

toris esset in magnitudine diuideret, idem. 12. Metha. co. 48. sic de anima intellectiva diceret quod iam supra negauimus. Auer. ergo tenet quod intellectus passiuus sit forma subalis hominis & per hunc homo distinguitur ab aliis animalibus, & per intellectus passiuum intelligit cogitativa humanam, cum enim homo percipit cum aliis animalibus in animalitate illud ergo per quod excedit omnem aliud animal, est forma specifica eius & illa que consequuntur sunt accidentalia, illud autem est cogitativa, ergo forma subalis hominis, que producit ad productionem compositi ut omnis forma dicitur esse composito producit. 12. Metha. 16. intellectus autem non est huiusmodi, cum veniat de foris, quod si daret esse materiam deperderet a materia, quod falsum est, quia intelligere non deperdet a materia, ergo neque intellectus quia non plus deperdet formam quam illius operatio, intellectus ergo non est in materia. 3. de anima. 6. & non est materialis. 3. de anima. 4. & non est actus corporis. 2. de anima. 2. ergo non est forma dicitur esse cum eternum non daret esse corruptibili de hac materia loquitur Iohannes Bacho. in quolibetis. q. p. & 2. sen. disti. 19. q. unica doctorum ergo diuersitas opinionum appetit & illorum fundamenta per illorum opinionibus defendendis. In hac ergo difficultate & in hoc quesito. per sciendum. Notandum quod illa anima dicitur informare corpus, que distinguit & separat ipsum a quocumque alio corpore, & tunc dat esse ipsi corpori quoniam ipsum per ipsam & ab ipsa suscipit suum esse proprium specificum & ab ipsa habet suas proprias actuales existentiam, dare ergo esse est suscipere non enim ab eo & esse. querit ergo an sic vniatur ipse corpori anima intellectiva quod corpus habeat esse in actu specifico per ipsam vel potius sit forma assistens quod idem est ac si diceremus, an anima intellectiva reperiatur inmixto solum per operationem & per. 2. perfectionem vel ut forma dans esse sibi. per perfectionem itaque constituat ipsum in esse, tali specifico determinando igitur, in hac disputatione quid sentiamus dico, intellectum vni corpus non ut forma materię sed ut motor mobilis, & ut nauta nauis & intelligentia orbis. s. per contactum virtutis cultatis. & per assistentiam & per modum presentialitatis solum adiuuat. n. corpus ab ipsa per sui presentiam in his que corpus ex se facere non potest ut intelligere, & dicendum est de anima intellectiva respectu corporis in quo est ut dicitur intelligentia respectu celi que forma est ipsi per Au. p. celi. 95. & p. cap. de suba orbis. 8. phi. 52. non tamen constituens subum cum non dependeat subum ab ipsa, sic intellectus vni corpus per operationem tantum celi. n. ut operetur intelligentia indiget que non deperdet a materia & a celo licet sine ipso esse non possit intelligentia, ut sine plone non possunt esse premissa. tamen plone ut sciunt Logici non est

Notandum

Decisio diffi

TRACTATVS

- Nota :** de essentia, neque dat propriū esse pmissis, Et scias q̄ ista anima in hōe respu māe dī forma, respu aut corporis dī anima. p. mō est actus illius pfectibilis. 2. mō est actus rei pfecte. actus dico simplex nō eductus de pōa māe, est ergo in hōe ista virtus intelligendi cū de facto intelligat que dī intellectiua que virt^o est realiter distincta ab anima que dat esse hōi & est ipsa cogitatiua
- Opi. ppria.** a qua teneo q̄ hō hē esse specificū & formale, que pducitur ad pductionē pōti & ad eius corruptionē corrūpitur, cū virtus organica sit, & ex mā pducta, si. n. intellectiua anima daret esse hō. tūc ex duob^o in actu fieret vnus p̄se q̄ ē p̄tra Ar. 8. Metha. 15. 2. de anima. t. 7. p̄na p̄t q̄a anima intellectiua ē quoddam ens actu ergo ex aduentu animę istius dantis esse p̄se sit vnū ens actu, si. n. cogitatiua dat esse aliis animalib^o que est ratio q̄ non det esse homini? si. n. homo intrinsece, & formaliter est hō per intellectiua cū sit inse incorruptibilis ergo hō inquātū hō nō ē corruptibilis sed inquātū animal q̄ falsū vt p̄t intellect^o ergo
- Cōt. Achil.** soluz assistit s̄m Ar. & s̄m Auer. dicat quid velit Achillius cogitatiua aut est forma inhies cuz de intellectu sit dicendūz pōtius non esse animā q̄ esse animaz vt iaz dixi qui & sp̄us dī duz p̄templatur, animus duz sapit, & rāo duz discurret & intellectus duz intelligit, ad fundamenta aut alterius opiōis respondere nō est difficile, cū definitio animę Ar. 2. de anima sit non vniuoce, p̄petens, sed equiuoce intellectui vt tenet Auer. p̄tra Alexandrū neq̄ p̄petit intellectui inse quia sic nō est anima hō. n. hē esse actuale etiā circūscripta actualitate intellect^o a sua cogitatiua que adeo pfecta in hōe reperitur q̄ eius virtus est cognoscere cōponere diuidere, & sylogizare in aliis aut nō sic intellectus aut nec vnitur māe hōis nec forme nec alicui parti ipsius cuz sit vna pfecta suba infima in orbe qui non est actus vniri cuilibet organo cogitare sed illis solū cogitanti cognitione humana q̄ dico pp̄ bruta cogitantia circa bonūz vtile, p̄t ergo ex dictis respo
- Respo ad rationes.** ad rāes in oppōz & dico ad. p. q̄ falsūz est vltimūz sinez hōis esse operationez animę intellectiue, sed ipsius cogitatiue loquēdo de operatione que est de essentia hōis hec autem non est intelligere. cū infans hō sit nō tñ intelligit nisi in etate pfecta & ideo dico q̄ intelligere in hōie perficit ipsuz perfectione accidentali cuz non sit de eius intrinseca rāe formali intelligere, neq̄ finis ē hōis inq̄ntūz hō sed hōis pfecti ista extrinseca & accidentali pfectione, non ergo concludit primūz argumentūz ne p̄ ipsam intellectiuam

DE ANIMA

intellectiua vt dixi constituitur in esse specifico sed per intellectū
q dī cogitativa q est intellect⁹ passiu⁹, de quo loquūt auctori-
tates aducte p parte oppōta nre pclusioni in qua nos determi-
namus q intellect⁹ non est anima sed forma abstracta & immā-
lis & ē vltima intelligētiā p Au. 3. de anima. 19. adueniens ani-
me vt. n. oculus est in corpore ita intellect⁹ in anima vt superi⁹
dixi reperit q in hominū pgregatione veluti in vna sphaera cui p-
tinuat, illa intelligētiā qui sēper indiget phātasmate ad hoc, vt
hō p ipsū aliquid intelligat, & vt sic dī human⁹ intellectus, &
anima intellectiua hōis, quē intellectus posuit Aue. 3. de anima
co. 5. vnicū sū esse suū, & p se, p accidens autem & sū indi-
uiduorū multitudinem esse plurificatū, que opinio, an sit vera Qō an intel-
vel falsa discutiendū est in susequentibus, Quo circha in hac dis-
lect⁹ sit vni-
sicultate arguit. p. p asserentib⁹ intellectū esse multiplicatū, vt cus.
dicunt latini omnes fere, & int̄ grecos Alexā. oēs q asserentes in-
tellectū informare hōes cū pna sit valida dat esse hōi ergo est
multiplicatus quia plures sūt hōes quorū quilibet ē hō per ipsū
ergo plures sūt intellectus quia non stat multiplicatio cāz for-
malū, sine multiplicatione forme aliter peribit demō Ar. 12. Me-
tha. 49. probantis non esse plures celos primos quia non pos-
sunt esse plures primi motores sic in presenti non possunt esse
plures intellectus ergo non possunt esse plures hōes, Itē posita
vnitate intellect⁹ p traria sūt in illo, vt oppōes cōtradietorie
& assēsus eorū & cūingnorātia & scientia dubitare ptingit aut
ergo sūt plures intellect⁹ aut ista verificātur de eodē et sequit̄
vt ait Au. cō. 5. 3. de anima q quidquid ego intelligerē & tu in-
telligeres & q ego haberē esse p esse tui, tu vero p esse mei q
appet falsum et sic sequerēt q intellect⁹ fortis esset ateq̄ esset
fortes, Insuper nullū vnū numero simpliciter ad idē obtūz opa-
tū eodē mō aprehēsz pōt act⁹ volūtatis p tradietorios at ego
eligo aliquid, tu vero fugis ergo non est vnum numero pp hoc
ergo & alias rāes ista opio opinatur ridicula & monstruosa &
.D. Tōmas fecit librū p trā vnitatez intellect⁹ & in. p. parte sum-
mē & 2. p trā gentiles & in. q. disputatis de anima, inuehitur con-
tra istā opinionē, esset. n. omnū hominū vna intellectio & vnū Contra D.
phātasma q falsū ē & pperā dictū, sed ista opio nō est fatua vt Tom. m. n.
appet immo fatuū ē dīe oppōz de mēte Ar. vt opinatur Temi-
stius, & simpliciter, & Au. 5. cō. 3. de anima licet. n. ex Ar. nō expli-
cite extrahatur verū est necesse ipsū fateri hoc si que ab ipso alibi

E

TRACTATUS

dicta sūt pōderabimus. 12. n. Metha. 49. dī q̄ in his que a mā nō
 dependēt non est nisi vnūz indiuiduum in sua spē vt ē intellec
 tus, omnis nāq̄ plurificatio sit rāe mae quante & extense p quā
 titatē, vbi aut̄ ista non reperit̄ non sit ista multiplicatio. Insper
 arguit̄ p ista opiōe si. n. intellect⁹ esset multiplicat⁹ perse seque
 re ē q̄ esset hoc aliqd & singulare & per pns aut corp⁹ aut vir
 t⁹ incorpore, q̄ falsū cū non sit act⁹ educt⁹ de pōa mae sū ve
 ritatem, verx est simplex immālis in generabilis, & inruptibilis
 etiā sequeretur q̄ erit̄ens intelligibile in pōa vt singulare est in
 telligibile & p pns abstraheretur ab intellectu agente & recipere
 tur in possibili ergo idem reciperet se ipsū & idē esset mouens
 & motuz q̄ est impossibile etiam sequere vt dī. 3. de anima con
 s. q̄ si intellect⁹, inte & inme nūeraret̄ ergo forme rei intellectu
 te & ame que sūt in intellectu tuo & meo nūero sūt duo &
 tūc ab istis. 2. formis nūero diuersis in intellectu tuo & meo pos
 sū abstraher̄ formā vniuersalē & ista spes abstracta, vniuersalis
 a te & a me ē alia pp aliū, & aliū intellectu inte & inme & per
 pns de illis duob⁹ vniuersalibus poterit alia cōis abstrahi sic in
 infinituz q̄ falsum, per istas ergo & p̄similes alias rāes appet q̄
 ista opiō nō ē ita fictitia vt existimat Petr⁹ ille pōponat⁹ us &
 D. Tommas quia aliter sequere q̄ res intellecta inte & inme
 esset vnū in spē & plura in indiuiduo & q̄ discipulus nō posset
 addiscere a mīo nisi scia sit virt⁹ generās & creās scia que ē in
 discipulo vt ignis generat ignē. 3. de anima in fine. cō. 5. & Tem.
 cap. 32. & 33. sed ne abiguitas cāet p̄fusionē in intellectu tuo isti
 termini, Intellect⁹ & vt scias de quo vera ē plō & d quo falsa, cū

Distinctio d dico intellectū ēē vnicū & 1 o multiplicatū. sū Ar. scias q̄ p in
 intellectu. intellectu aut intelligim⁹: Intellectū mālē q̄ dī possibilis aut intelli
 gim⁹ intellectū agētē, vel intellectū passiū vel speculatiū, vel
 practicū, vel intellectū adeptū vel intellectū in habitu oēs. n. isti
 termini d intellectu verificāt̄ appud doct. de intellectu mālī vel
 possibili loquēdo dico q̄ asserētes esse virtutē generabilē, & in
 ruptibilē vt Alex. nullā viā hnt q̄ possim⁹ p̄tinuari cū intellectu
 b⁹ abstractis. 3. de anima. 36. dīq̄ mālīs qa in pōa ad ōnia intelli
 gibilia q̄. n. ē in pōa sū q̄ est in pōa mālē dī vt ēt ait Alex. in
 tractatu de intellectu cap. p. nō ergo est corporis facultas, nec
 ōnino etiā actu ē, nec hoc aliqd sed simpliciter potestas quedā
 hui⁹ p̄fectiōis anime spēz & notionū susceptiua, d quo inqt ēt
 Tem. 2. de anima sup. t. 122. q̄ recipit spēz sine mā & vt inquit

Auer.

DE ANIMA

Au. in dispūb^o p^otra Algazelem disp. 6. est p^oprehensio intelligibi
liū & p^ophendit intētiōes omiū etiū. p. de anima. 65. 3. d anima. 4.
& nullā hē insui suba d^o formis mālib^o & oēs recipit formas vni
uersales māles. & distinguitur a mā. p. que nō p^ophēdēs recipit
solū oēs formas pticularis, iste q^o intellect^o p^ofiscit & illuminat ab
agēte, neq^o ē virt^o attributa p^oplexioni vt dicebat Alex. quo in
dicam^o infinita in p^opōe vniuersali. 3. d anima. 19. p^otr. Auēpace di
cēte hoc nos facere, p^o intellectū agētē, iste q^o intellect^o ē vltim^o
ingenere abstractorū prior in nobis intellectu agēte s^om p^otinua
tionez s^om Temi. at s^om Alex. est prior generatē. 3. de anima. 20
q^o intelligit resū indiuidui, q^o in se sēp intelligit & nō q^onq^o sic
& q^onq^o nō vt resū indiuidui, q^o nihil intelligit sine cogitativa
q^o d^o intellect^o potestatis q^oa est in p^oo oēs intētiōes formarū mā
liū vniuersaliū & nō ē in actū aliq^o etiū atēq^o intelligat illud et effi
ciē omnia modo similitudinis et receptiōis. 3. de anima. 18. & 38. his
ergo de isto intellectu p^osideratis d^o intellectu agēte loquēdo di
co q^o differat possibili s^om dicentes non esse parte anime sed aut
esse deūz vt Achill. & Sueff. aut aliqd aliud vt infra ostēdaz in
quo intellect^o et intelligibile nō sūt distincta vt in intellectu p^oo
s^om aut Temi. 3. d anima cap. 39. possibilis & agēs sūt vnū subto
rāz aut solū differunt. sūtq^o vnū vnomō & duo alio modo sunt
.n. duo p^o diuersitatē actiōis eorū intellect^o. n. agētis ē generare
intelligibile in actū. mālis aut est recipere, q^o s^om Temi. non po
nitur in anima n^ora nisi s^om modū similitudinis; vbi. n. nō ē vera
generatio nō ē agēs. Ego aut dico tādē in hac mā q^o intellect^o
agēs distinguit realiter a possibili p^o virtutē recipiēdi possibili ef
fentialit^o p^opetētē & p^o virtutē illuminādi que d^o agēte intellectu
verificat^o, que posuit Auic. esse colcodeā & datorē formarū & di
co q^o in hōe necesse ē reperi in has duas virtutes ad sciētā in ip
so cāndā quaz vna hē oēs formas vniuersales recipe & intelligē
& d^o intellect^o possibilis alia ē animē virt^o cuius est de purare
phātasmatā vt dixi sup^oius insup^o repitur intellect^o passiu^o. 1. cogi
tativa sine qua nihil intelligit anima non tū in omnibus anima
lib^o reperiē q^oa non in ape & somica. 2. de anima. 36. vigetq^o ista
virt^o insōno & egete aliorū sensū Ar. in libro de memoria & re
miniscentia vt accidit de quodā q^o in sōno imaginabatur se ce
cum esse, & cum expergisceretur visione priuatū se ipsūz co
gnouit, q^o facile est videre si que dicuntur a Plinio considerent^o
ipse nāq^o de hoc clarū & nō fictitiū testimoniū reddidit, ergo de

TRACTATUS

passiuo nō querit̃. ā multiplice q̃a nulli dubiū ē q̃ ē plurificat̃
cū sit educt̃ p pōa māg. sed sermo n̄ ē d̄ intellectu māli distinc
to reali ab agente de quo dico q̃ impossibile ē nāl̄ter loquēdo
s̄m phisica principia ipsū esse multiplicatum lē vt intellect̃ spe
culatinus s̄m actūz speculandi vel intelligendi multiplice. si. n.
et̃ multipli s̄m essentia suā & s̄m suā ppriā nāz numerare. & multiplicare
cetut. tur itaq̃ plures intellect̃ p̄ticulares p̄se distincti sub intellectu
in cōi repirent̃. tūc esset dicēdū de quolibet p̄ticulati intellectu
q̃ esset hoc aliqd & singulari quodā & p p̄ns corp̃ aut virt̃ in
corpe q̃ falsū. ūd̄ scias q̃ cū intellect̃ mālis int̄ ipso cōsiderat̃
sit vn̄. vn̄ nobiscū p̄ int̄tiones que sūt in imaginatiōe n̄a
mediāte illo vniuersali q̃ ipsemet intellect̃ mālis h̄t penes se q̃
fuit abstract̃ ab eis. & dico q̃ impossibile ē q̃ copuletur cū vno
q̃ hōiūz itaq̃ numeretur ad nūer̃ eor̃. sed remanet incōti
nuatione intellect̃or̃ per p̄tinuāz intentionis intellectu & sunt
Opi. ppria. in imagine intentiones. teneo ergo q̃ copulatur nobiscum me
diatibus specificis intellectis & mediantib̃ imaginationib̃ &
est vnus numero. multiplicatus aut̃ per accidens s̄m suā opera
tionez postremā. s. vt est intellectus speculatiuus q̃ q̄o intelli
gā de claro & dico q̃ forme in imagine seu phātasinata que
sunt in phantasia & in imaginatione hōis. vt phātasma equi vel
Distinctio d̄ leonis & alior̃. possunt. 2. cōsiderari vel vt sūt forme in ima
ginis inma te. s. sortis determinati per quas in imagine. Aliomō vt sūt for
ginatis. me in imagine illius vel illius indifferenter per q̃s indifferenter
quilibet pōt̃ in imaginari & vt sic conueniunt hōi s̄m sp̄ez ma
gis q̃ s̄m indiuiduūz & sicut semp̃ permanent aliqui homines in
sp̄e humana ita semper in pōa maginata hōis possūt manere
sp̄ez in imagine diuersorum. s. hōis & leonis que per intellectu
agentē possunt fieri intellecta speculabilia sēper representantia
sp̄em hōis & leonis. si ergo p̄siderem̃ intellectūz s̄m q̃ recipit
sua intellecta & hoc mediāte intellectu agēte ab actuali inima
ginatione vel habituali que ē in illo determinato hōe vel ab il
lo signato indiuiduo sic intellecta illa per que intelligit vel spe
culat̃ Intellectus vt dependent ab imaginatione illĩ indiuidui
vel illĩ signati cōrumpunt̃ generāt̃. multiplicāt̃. & numerant̃
ad multitudinem istor̃ signator̃ indiuiduor̃ si. n. p̄deremus in
tellectū s̄m q̃ recipit sua intellecta a phātasia actuali istĩ vel il
lius hōis indifferenter virtute intellectus agentis. tūc cū hō sit
s̄m sp̄em. & indifferenter acceptus. nō est generabilis & prop̄i
bilis quin

DE ANIMA?

bilis qn necessario semper alijs hō maneat & pē cōsequens in
 actuali phātaſia ei⁹ sūt spēs rex imaginabilium semper, que ē
 possūt fieri virtute intellect⁹ agētis intellecta speculabilia repre
 sentantia genus & spēs istorū diuersorū imaginabiliū sequit⁹, q
 intellectus speculatiu⁹ semper poterit recipere sua intellecta ab
 imaginatione illi⁹ & formare sibi aliquas ppōe vniuersales que
 pueniūt toti spēi omnium rex que cadunt in imaginationē que
 pueniūt toti spēi hōis vel leonis, sic intellect⁹ speculatiu⁹ semp
 permanet vnus, & de intellectu māli dico q vt ē p. actus vel p.
 pfectio si pſideretur vt copulat⁹ cū phātaſmate q est in imagi
 natione istius signati hōis sic multiplicatur ad multiplicationes
 illoꝝ indiuiduoꝝ si aut pſideretur vt copulat⁹ cū phantaſmate
 q est in imaginatione illius vel illi⁹ indifferentē sic nō multipli
 catur & sēper ei⁹ imaginatio permanet, & ait Auer. opinādū **Distinc. Au**
 est q in anima sūt. 3. intellect⁹ quorū vnus ē intellect⁹ recipiēs, **de intellec.**
 .2. efficiens. 3. intellectus speculatiuus & .2. istorum sunt eterni. s.
 agens & recipiens. 3. vno mō etern⁹ alio mō pruptibilis. ponēs
 modū quo est eternus inquit, opinati sumus q intellectus mā
 lis est vnus in omnibus hōibus & cū simus opinati q spēs hu
 mana ē eterna manifestū q intellectus mālis non est denudat⁹
 a principiis cōib⁹. toti spēi humane, intellectus ergo speculatiu⁹
 respectu eorū est vnus q vēr est & de intellectu agente, cuius
 eternitas ad singulos hōes nihil vī pertinere, at illuminat oēs
 vt sol & est post vltimū motoz celestiu. s. post motorez orbis
 lune, iste ergo virtutes necessario attribuunt anime intellectiue
 que ē vna forma abstracta aptanata exercei diuersas opānes, q
 ruz vna realiter ab altera differat, pcludo ergo ptra **Corr. Alex.**
 tra oēs latinos q vera est opinio Aue. in via Ar. de vnitae intel & Latinos.
 lect⁹ mō iā dicto pſiderati, cū vt sic sit immālis, & sine p. multi
 plicationis q est mā per Ar. 9. Merh. & 12. nūerat tñ intellectus
 non inse ſecti quo ad actū intelligendi & etiā vt sic, non inse, at
 vt copulat⁹ diuersis hōib⁹ p phātaſmata. i. sū diuersū esse copu
 latū nec pp hoc sequit⁹ q idez esse erit in me & inte ga non est **Respo adra**
 forma alicuius nisi sū q copulat⁹ cū phantaſmatibus que sunt tiones in cō
 in ei⁹ imaginatione. sed nō sūt eadē phantaſmata in me & inte **trarium.**
 quibus nobis copulat⁹, neq pp hoc sortes fuit antequā esset ga
 intellect⁹ nō est forma sū q eternus at vt copulatur, cū phātaſ
 matib⁹ que sūt in imaginatione sortis & vt sic nō pcessit sorte
 nec ſeqtur q sortes ēē incorruptibilis vt hō ga nō ē forma for

TRACTATVS

tis vt intellect^o at vt copulat^r cū phātasmatib^o sic corruptibilis
Respio ad est ac multiplicat^r, neq^{ue} seq^{ue}t^r. q^{uod} addiscēis q^{uod} & ego addiscere q^{uod}
rationem. hoc nō fit nisi s^{ecundum} q^{uod} copulat^r cū phātasmatib^o que nō sūt eadē
 inte & inme, est ergo vnus h^{abitus} vnā latitudine; virtualē & pōt
 se copulari diuersis pōis inmaginatiuis indistinctis hōib^{us} ac si mul
 tiplicare^{tur} nūero, pōtq^{ue} vnus nūero existens perficere multos p
 suas copulāes ad illos, intellect^o ergo cu^m sit quedā essentia par
 ticularis, vna nūero pōt copulari diuersis hōibus in nūero. s. q^{uod} n^{on}
 diuersi hōes intelligūt, iste^m intellect^o coniungit^r per applicāes
 corpori nō per p^{er}actū q^{uod}ntitatiuū, at per spirituales, vt. n. plures
 forme intētionales plures nūero possūt simul in eodē subto es
 se, eadē rāe vna nūero simul v^{el} q^{uod} possit esse in plurib^{us} subis, ad

Respio ad alias rāes dī q^{uod} nō ē impossibile q^{uod} dicebat^r q^{uod} videm^{us} in aliis po
 fundamenta tētiis cognoscitiuis vt in visu q^{uod} possūt. 2. p^{er}trarie cognitiones si
 ptis oppōte mul esse aliq^{uod}n. n. videm^{us} albu^m & nigrū simul & in medio & in
 organo, aliq^{uod}n sūt p^{er}trarie spēs vt Au. in libro de sensu & sensibi
 li sic poterit hoc esse in intellectu, salte vt p^{ri}ūct^o. v^{er}ū iste rāes,
 lē s^{ecundum} Ar. sint hāc cōclusionē p^{ro}bātes, nō t^{amen} ipsā demōstrāt s^{ecundum}
 veritate^m q^{uod} vere nō sic est dicendum, si aliq^{uod} alit^r a nālī lumine
 n^{on}ā eleuet cōsideratio vt dicā cū d^{icitur} anima loq^{uitur} vt Theolog. sit
 ergo hoc a nobis determinatum solū in princ. nālī p^{er}manēdo &
 in .p. phi. nālīs insisterendo, sicut sūt ēt alie forme abstracte sim
 plices & in mālēs. s. intelligētie ipse de q^{uod}b^{us} hoc p^{ro}bā^t. 12. Meth.
 iste. n. forme abstracte de nūero quax^{que} intellect^o nō sūt extēse
 p^{er} q^{uod}ntitatē neq^{ue} intellect^o ē virt^{us} attributa p^{er}plexiōi sed ē intrās
 corpus ab extrinseco, neq^{ue} est hoc aliquid corruptibilitatē sue
 actionis vel operationis nō arguit corruptibilitatē sue essentie
 at de hoc infra, in quo intellectu possibili ab agēte cāt simul cū
 phātasmate p^{er}tialit^r spēs intelligibilis. Intellect^o. n. agēs trasferres
 de ordine in ordinē. i. de ordine sēnsibiliū in ordinē intelligibiliū
 .i. facit illa que prius erāt in pōa & sensibilia actu intelligibilia
 p^{ro}ducēdo spēs. q^{uod} intellect^o agens facit vni^{us} salitate^m in reb^{us}. i. p^{ro}
 ducit spēs intelligibilē rēp^{re}sentātē rē sub p^{ro}p^{ri}a ei^{us} rāe & nō sub
 cōditionib^{us} indiuiduātib^{us}. Intellectusq^{ue} possibilis recipit intelli
 gibiles spēs & cū ipsa p^{er}tialiter p^{ro}ducit intellectiōnē q^{uod} recipit &
Nota quid ait Scotus. p. sent. d. 3. q^{uod} ad actualē notitiā abstr actiua^m requiritur
Scotus de spēs intelligibilis tāq^{uod} partialis cā illius intellectiōnis que manet
speciebus. in intellectu possibili post actuale^m intellectiōnē que spēs est re
 p^{re}sentatiua & similitudo ipsi^{us} ob^{iecti} que lē sit spūalis vel acci
 dens

DE ANIMAT

dens spūale representat tñ rez corporalē, in intellectu aūt nō
 cesse est intellectū phantasmata speculari, intellectusq; in intelli
 gendo debet se cōuertere ad phantasmata si aūt intelligit voli
 tiones & intellectiones quaz nō sūt phantasmata dī q; talis ē
 connexio istarū pōaz. s. phantasiæ & intellect⁹ p statu isto q;
 intellect⁹ nihil intelligit in vnīuersali nisi cui⁹ singular phātafiat
 nec est alia cōuersio intellectu⁹ ad phātafiata nisi q; intelligēs
 vniuersale saltē mālē vel sensibile phātafiat eius singulare & in
 tellect⁹ sic intelligens vniuersale dī se cōuertere ad phantasma
 ta sīm illuz sensuz, verū his dictis de potentia de oīto suo quero **Sermo d ob**
 an qditas rei mālīs sit adequatūz oīm nri intellect⁹ et dī q; ex **lecto intel**
 eoga pōa passiua pfectiue .s. tantūz ad quiditatē istā se extēdit **lectus.**
 ideo dicēduz est ipsā adequatum esse oīm ipsius, Intellectus. n.
 agēs tñ pōt facere illa intelligibilia actu que solūz aphātafiati
 b⁹ representātur ideo intellect⁹ possibilis tātum est in pōa ad il
 la nō. n. possum⁹ cognoscere subas abstractas nisi ex effectib⁹ &
 a posteriori, in illaz ergo fertur directē intellect⁹ & sub eius rāe
 omnia cōprehendit & spes intelligibilis a particularib⁹ abstrac
 ta ē forma nri intellect⁹ & p. suę actionis que spes ē p se simili. **Quid sit sp**
 tudo rei mālīs ergo intellect⁹ p se hīm qditatē intelligit. s. vt cō **ecies.**
 inct⁹ ē & nō loquor de intellectu in se. qā vt sic pōt oīa intel
 ligere dī. n. q; si abstracta nō intelligerēt ab intellectu possibili
 neq; ab alio intellectu intelligerēt. qā inter abstracta intellectus
 est illa forma que est maxime omniū intelligibiliū receptiua ex
 sui. n. nā pōt in ens intrascēdenti & in quocūq; cōtento sub ipso
 ente neq; obstat dictūz Scoti in. p. sen. d. 3. q. 3. & 2. Metha. q. 3. cūz **Respo ad**
 dicat q; intellect⁹ idē nūero pōt aliqd cognoscere q; non cadit arg. **Scoti.**
 sub qditate rei mālīs cōcedit, in se cōsiderato nūc aūt sermo nri
 est de intellectu cognoscēte p phātafiata, & corpi cōiūcto, at
 nō de intellectu in se q; pōt rīper cognitiōez oīū siue sint etia
 creata siue in creata qā inclināt ad suā pfectōez ex sui nā, que ē
 cognoscere omnia, & non dī violentari respectu alicuius intel
 lectionis at non potest attingere & effectiue cāre cognitionem
 in se ipsius entis increati intuitiue. cū ad quiditatiuam ipsius dei
 cognitionem peruenire non possit si dicas pouitur sub ente in
 communi ergo cognoscitur dī q; obiectū naturale. 2. accipitur
 vel pro illo ad q; inclinatur naturaliter vel p illo q; est realiter
 attingibile a pōa etiā dicasq; ens cōe deo & creature est oīm
 adequatū nri intellect⁹ ad q; nālī intellect⁹ nri inclināt & scias

TRACTATVS

q̄ obm attingibile ab intellectu nro ē ens finitus absolutus vel
 respectiuus cui⁹ terminus nō est deus & hoc p̄ quo cumq̄ statu
 sed dico nūc de isto intellectu, ipsu⁹ recipere, que sūt in pōa in
 tellecta, & dī intellect⁹ possibilis, & ista suba nullā hē in sui nā;
 deformis mālib⁹ quas recepit, & q̄a non est corpus neq̄ virtus
 in corpore est non mixtus cu⁹ materia omnino. & est aliud eus
 a forma & a materia & congregato ex eis, alia est virtus in ip
 sa anima que ab Auer. dicitur, differentia animę. 3. de anima. 18.
 & ista agens intellectus dicitur, secundum q̄ facit ista intellecta
 que est in pōa, omnia in actu intelligere. & facit rē in actu posq̄
 erat in pōa q̄ est etiā non passibilis, sed abstract⁹ vt mālis aquo
 Differētia in perficit, differūt tñ q̄a intellect⁹ possibilis ē abstract⁹ s̄m suba;
 ter intellectū at non s̄m opāez q̄a nihil intelligit sine phātasmate, ergo quod
 agentem & ammō intellectio ei⁹ vt dependet ab imaginatione est corrup
 ibilem. tibilis, intellectus autē agens & s̄m essentiā & s̄m eius opāez est
 Obiectio cō abstractus, si dicat q̄. 3. de anima 2. 36. dī intellect⁹ possibilis hē
 tra determi- intellectiōez eternaz, per q̄ semper intelligit intellectu⁹ agentē
 nata cū resp̄ & 5. cō. 3. de anima vbi dicit q̄ intellectus mālis si intelligit que
 ontione. sunt potentia intellecta multo magis ea que sunt, actu intelliget
 dicitur q̄ est verus de intellectu in se at vt ē in nobis, est abstrac
 tus per essentiā solus non per operationem q̄a vt sic est ligat⁹
 cu⁹ phantasia, sed intellectus agens sol⁹ est abstractus cu⁹ non
 intelligat p̄ imaginationē & cōparat lucis. 3. de anima. 18. & est
 prior dignitate & nā intellectu possibili q̄ est ipso prior tempo
 re in nobis. 3. de anima. 36. iste q̄ intellectus agens trasfert inten
 tiones imaginatas de ordine in ordinē. & facit de pōa intellec
 tis actu intellecta & nihil intelligit eorūq̄ sunt hic & est q̄si for
 ma in intellectu māli agitq̄ intellecta que recipiūt in intellectu
 māli, nūq̄ q̄ cessat intellect⁹ agens a creando intellecta simplici
 ter vt intellect⁹ mālis non cessat in recipiēdo licet cesset ab hac
 vel illa creatione & receptione, eius autē resp̄us ad mālez intel
 lectū est resp̄us lucis ad diaphanū & iste intellectus agens cum
 non fuerit accept⁹ resp̄u alicuius indiuidui non inuenitur, q̄nq̄
 abstraens & quādoq̄ non, verū semp inuenitur abstrahere. 3. de
 anima. 20. de quo inq̄t Temistius q̄ nō ponitur in nobis nisi s̄m
 de intellectu modū similitudinis vbi. n. non est vera generatio non est agens
 agente: inq̄t Temistius de quo rādem dixi supra q̄ facit illa que sūt in
 pōa intelligibilia actu intellecta p̄ suā illustrationē vt color nō
 vī nisi mediāte lumine reddēte ipsū actu visibilē ita intētiōez
 immaginate

DE ANIMA

iūmaginate & rez similitudines non mouent intellectu pōe nī
 si prius ab eo actu intelligentē, q̄ fieri p̄sueuit mediāte intellectu
 agētis splendore impossibile intellectu pducto iste aut intellectu
 t̄ agens non ē de^o, vt Sueff. dicit & Acchil. si recte pōderent Cōt. Sueffa.
 iā dicta neq̄ illoz rāes ad hoc p̄būdū pcludunt vt apparebit & Acchilli
 sed ē sup̄ma intelligētia supra vltimā intelligētiaz que ē intellec
 t̄ possibilis inmediate post ipsā lunā, esset. n. o. omniū rez, cū tū
 sit. p. solū respu quarundā sub orbe lunę existetiūz, & dī insup
 q̄ intellectus nī possibilis si qd intelligit de abstractis. s̄m ordi
 nez pcedit. p. p̄prehendēs id q̄ nobis ē p̄p̄inui^o, & est intellec
 t̄ agēs gradatiz deueniēdo vsq̄ ad deū, nō ē ergo de^o sed ani
 mę rālis virt^o put est corpori vnit^o vt aut inse p̄siderat ē for
 ma abstracta & inmalis. & hoc demōstrauit Ar. 3. de anima. 17.
 cum dixit q̄ cum in omni natura sit vnum tanq̄ materia cuius
 est omnia pati & fieri est aliud cuius est omnia facere, cui autē
 anima sit natura ideo in ipsa ista duo reperiūtur. s. virt^o omnia
 recipiēs vt possibilis & virt^o illuminās & abstrahēs & ē q̄si for
 ma respu illi^o q̄ ē q̄si mā. & dī intellectu agens ista ergo p̄con
 mitāt animā vtriusq̄ hōez ideo inqt Au. 3. de anima cō. 19.
 Ar. pcedit demōez de intellectu agēte per q̄ demōez ostēditur
 ipsuz esse inmixtum & sepatuz & de necessitate opt cōcederē
 p̄similez demōez de intellectu māli vt. n. agens ex hoc q̄ creet
 oēs formas māles abstrahēdo eas a mā & trasferendo eas de or
 dine in ordine opt q̄ nō sit corp^o neq̄ virt^o incorpore sic intel
 lect^o mālis debet esse denudar^o ab omni mālitate q̄ nō valeret
 si intellectu agens nō esset virtus animę nī ē. 12. Metha. 17. re
 citat Au. opioez Alex ponētis soluz intellectu adeptuz immorta
 lez. s. intellectu agētez, mālez aut generabilez & corruptibilē &
 intellectu in habitu. s. speculatiū post recitat opioem Theo
 phrastū & Themistū asserētis intellectu mālē remanere & q̄ in
 tellect^o agēs ē q̄si forma in intellectu māli q̄si p̄pot^o exmā & for
 ma post aut recitat suaz opioez & inqt q̄ intellectu agens ē for
 ma in intellectu māli & q̄ agit intellecta & recipit ea s̄m intel
 lectū mālez q̄ est incorruptibilis & de intellectu in habitu loquē
 do dicit q̄ h̄t partes generabilē & corruptibilez illud aut q̄ cō
 rumpit est actio eius inse aut nō corrumpit & abextrinseco in
 trat nos & inco. 17. 18. 19. & 20. inqt intellectu agentē, & mālez
 esse dīas animę rālis quaz vna est tanq̄ loc^o respu alteri^o. s. in auctoritatē
 tellect^o mālis respu agētis neq̄ obstat auctoritas Au. 3. de anima Auerr.

F

TRACTATUS

20. dicentis p[ro]sidera ergo q[uod] est d[omi]nia int[er] op[er]at[i]o[n]es Platonis. Temi
 & n[on] r[ati]o[n]is, & nos p[ro]uenim[us] dicit postea c[um] Alex. in modo ponendi
 intellectus agentis & deferim[us] ab eo in n[on]a intellect[us] m[al]is, n[on]
 intelligit Au. se c[on]uenire c[um] Alex. ut posuit intellectum agentem
 esse deum quia de hoc nulla est facta m[en]tio ab Au. at in modo
 ponendi intellectum agentem quocumq[ue] intelligetia sit, n[on] intali m[od]o
 discrepat a Temist. & c[on]uenit c[um] Alex. Temi. n[on] posuit intel
 lectum inq[ui]t ipse nisi s[ecundu]m modum similitudinis unde s[ecundu]m Temi. intel
 lect[us] agens n[on] agit vere p[ro]ducendo sp[eci]es & int[er]i[us]io[n]es in intellectu
 m[al]i nec m[al]is vere recipit sed s[ecundu]m similitudinem & s[ecundu]m modum in
 telligendi n[ost]r[um] Alex. aut opinat[ur], Intellectum agentem vere p[ro]du
 cere sp[eci]es intelligibiles, & intellectum m[al]is vere recipere & in hoc
 p[ro]uenit Au. c[um] Alex. non aut[em] e[st] p[ro]uenientia in suba posita s[ecundu]m Ar.
 .n. & Au. isti intellect[us] s[un]t virtutes anime deus aut[em] non est vir
 t[us] anime n[ost]re Au. ergo c[um] Temi. negavit intellectum agere e[ss]e deum
 inq[ui]t, n[on] Au. 3. de anima c[on]s. insolu. 2. q. versus finem q[uod] he. 2. virtu
 tes anime non s[un]t generabiles ac corruptibiles n[on] n[on] actio diui
 na e[st] reducta ad voluntatem humanam ut op[er]atio intellectus agen
 tis que e[st] abstrahere neq[ue] est ita im[pro]portionat[us] intellectui possi
 bili ut de[us] e[st] de[us] intelligit se s[ecundu]m suam propriam essentiam, intellect[us]
 aut[em] agens se ipsum n[on] sic, & hec inferiora n[on] intelligit, p[ro]cludo er
 go q[uod] intellect[us] agens n[on] est deus, ut dicunt illi quor[um] r[ati]o[n]es alias
 omitto tanq[uam] omnino nihil c[on]cludentes, An aut[em] iste intellectus
 An, intellec agens ad intellectionem candam regitur, ex parte ob[er]ti sol[us] vel e[st]
 t[er]o regitur ex parte p[ro]p[ri]e, Theologi discrepant in p[ro]logo. p[ro]sententia[m] ego aut[em]
 ex p[ar]te ob[er]ti teneo q[uod] regit[ur] ex parte ob[er]ti cogniti non aut[em] ex parte intellect[us]
 vel p[ro]p[ri]e. possibilis cognoscentis Ar. n. & Au. 3. de anima. 18. dicunt q[uod] est il
 lud cui[us] est omnia facere & est habit[us] sicut lum[en] p[ar]atq[ue] intel
 lectum agentem ad intelligibile ut lum[en] ad color[em], intelligibile
 aut[em] est obtus[us] ergo, Insuper. 3. de anima. 20. nos op[er]atur q[uod] n[on] mo
 uerit ipsum ad ponendum intellectum agentem nisi hoc q[uod] intellecta spe
 culatiua sunt generatiua s[ecundu]m modum quem dixim[us], aitq[ue] Au. 3. de
 anima. 18. si vniuersalia haberent esse extra animam n[on] indigeret
 Ar. ponere intellectum agentem at vniuersalitas e[st] ex parte ob[er]ti
 ergo eius necessitas e[st] ex parte ob[er]ti actio ergo agentis terminat[ur]
 precise in ob[er]to, ut facit ipsum actui intelligibile, de statu aut[em] in pa
 tria q[uia] n[on] e[st] s[ecundu]m n[ost]r[um] queratis a Theologis ego. n[on] teneo q[uod] ibi reg
 ritur, non p[ro]p[ri]e abstractio[n]is at p[ro]p[ri]e c[on]seruandas sp[eci]es intelligibiles
 postq[uam] c[on]stitute sunt in esse abstracto, & nota q[uod] sequitur aliqua
 illuminatio

DE ANIMA

illuminatio intellectus possibilis ex abstractione facta ab ipso in
 intellectu agente in phantasmatibus creaturarum. 3. n. de anima cō. 5.
 Au. ait quod ut non solum color sed et diaphanum illuminatur a luce sic
 non solum res materiales sed intellectus possibilis et illuminatur ab agente
 ac Au. non loquitur ibi de intellectu agente, respectu possibilis ut in
 intellectus agens vocatur habitus ut lux at ut agens est intellectus
 adeptus a possibili Au. ergo ait quod possibilis illuminatur ab agente
 quia cognoscit intellectum agentem postquam adeptus est sibi cognitio-
 nem omnium rerum materialium ut. t. 6. 3. de anima dicitur, scias insuper quod intel-
 lectus accipitur aliquando respectu finis & sic differunt intellectus practi-
 cus & speculativus, tunc speculativus dicitur quam apprehendit & non ordi-
 nat ad operantes iuvantes vel transeuntes, practicus autem ita, specula-
 tivus vero intellectus considerabitur in materia de mortalitate anime cuius
 finis est scire solum. 3. de anima. 49. & per intellectus speculativus in-
 telligo intellectus materiales informatus intellectibus abstractis
 eternis universalibus virtute intellectus agentis ut. n. intellectus agens
 & recipientes sunt eterni ita factum est eternum de intellectu et practi-
 co infra loco suo considerabitur. Nunc sit sermo noster de intellectu in ha-
 bitu per quem intelligit Au. intellectu speculativum perfectum omnino
 per omnes habitus scientificos & non per aliquos habitus generales
 tantum unde quoniam totus motus eius in acquirendo omnes scientias est perfectus
 tunc dicitur intellectus in habitu iste intellectus in habitu seipsum in-
 telligere potest non quatenus est intellectus quia idem esset intelligens &
 intelligibile in quantum idem at quatenus intellectus in actu est idem
 his que actu intelliguntur & quatenus ipse est intelligibilis cum sit
 de numero entium non sensibilium ergo intelligibilium si. n. intellec-
 tus ut intellectus se ipsum intelligeret quod intellectus non esset non in-
 telligeretur ab illo quod falsum cum multa que non sunt intellectus ab in-
 tellectu intelligantur & nota quod intellectus in habitu est similis artifi-
 cibus qui habent habitum & possunt per ipsum operari que artis sunt,
 posterius nascitur in artifice perfecto solum & est forma habitus
 atque perfectio intellectus materialis, qui cum ab assidua functione in ha-
 bitu redigitur ita ut perfecte deinceps operari possit tunc his intellec-
 tus gignitur qui velut habitus appellatur, De intellectu adepto
 autem loquendo dico quod quoniam accipit intellectus in habitu large, per
 intellectu speculativo putat accipit scientiam sibi de omnibus materialibus rebus
 & per hoc sibi adeptus est intellectum agentem tanquam propriam formam, tanquam
 propriam intelligere & omnes alias subas separatas, & sic non distingui-
 tur intellectus in habitu ab intellectu adepto. Accipit et stricte per

TRACTATVS

intellectu speculatio p vt acyrit sibi intellectū agētes tanq̃ p
priā formā. i. tāq̃ p̃p̃riū intelligibile intellectū ab eo. & alias su
stātias separatas mediātib⁹ tñ intellectis speculatiuis & iste ē p
prie intellect⁹ adept⁹ q̃ s̃m Alex. solū remanet & nō ē pars ani
me n̄e ueq̃ forma m̄alis, Dat̃, in sup vt sup̃i dixi alius intellec
t⁹ qui d̄r passiū⁹ qui est p̃ōa imaginatiua. 3. de anima. 20. & ac
cipit̃, p̃ ipsa cogitaua dante esse hōi specificū de quo iaz dixi,

Qō de. p. co His ergo de isto termino intellect⁹ p̃sideratis alterā agredior,
gnitu . difficultatē & ē qō de. p. cognitu quero. n. qd. p. cognoscat̃ ab in
tellectu n̄o, an vniuersale vel singulare sciatis ergo quosdā ex
famigeratis Theologis credidisse nō solū singulare cognosci ab

Opi. Grego intellectu sed & p. cognosci q̃ vniuersale vt Greg. Arimi. p. sen.
rii Arminē. d. 5. q. 3. ar. 2. & inquit in potentis subordinatis qdqd pōt virtus
inferior pōt & superior. sensus & intellect⁹ sūt pōe subordinate
& sens⁹ pōt cognoscere singulare ergo & intellect⁹ qui ē p̃ōa
superior sens⁹ vero inferior, Etia vniuersale nō est aliquid extra
animā sed in anima. p. d̄ anima. 8. & Au. 3. de anima. 18. p. post. 12.
Metha. 4. Intellect⁹. n. agens ē q̃ facit vniuersalitātē in reb⁹ p̃ nō
pōt facere, siue precedenti cognitione multorū singulariū cu; a
rebus ingnotis abstrahere sit impossibile vnde Au. 12. Metha. 4.
vniuersalia sūt plecta ex particularib⁹ que sūt in intellectu q̃ fa
cit ea vnā intentionē & accipit inter ea similitudines & Au. p.
phi. co. 5. inqt̃ indiuiduū licet nō sit. p. in sc̄ia demonstratiua est
tñ. p. acquisitionis vniuersalis q̃ est. p. Doctrinā demōne ē intel
lect⁹ format hāc p̃positionē iste triāgul⁹ h̄t. 3. angulos eq̄les .2.
rectis, & istā sortes est hō ergo cognoscit extrema & p̃sequēs
cognoscit singulare ista ergo est sua op̃io & hoc tenet Burle⁹
p. phi. & alii, p̃ ista opinione v̄i esse Au. 3. de anima. 21. & 22. cū
inquit Intellect⁹. p. intelligit simplicia deinde p̃ponit ea cum pri
mo cōprehendat sortes dep̄se & albedines vnde p̃ponit postea
res illas dicēdo sortes est alb⁹ & inqt̃ q̃ opt̃ vt virt⁹ ap̄hēdens
simplicia & p̃p̃ōta sit eadē. Huic op̃ioni l̄t non eisdē rāib⁹ ad

Opi. D. An heret, Dñs Antonius Cataneus n̄r, vir eq̄des ingenio & doctri
toni Cata- na n̄ra tempestate clarissim⁹ pp̃ verba Au. & Temi. 3. de anima
nei Senēsis con. 9. afferentiū q̃ eadē virt⁹ diuerso mō disposita p̃prehendit
de. p. cogni. vniuersale & vt sic intellect⁹ d̄r. & singulare & sic sens⁹ vocat̃
s̃m ipsū ergo ē vna & eadē virt⁹ que d̄r intellectiua dū vniuersa
le cognoscit & sensitiua dū p̃ticulare ap̄hēdit q̃ dixit in opu
sculo suo ad Dñū Lactantiū Tholomeū, Quā op̃ioes pace sua
differunt

DE ANIMAI

differis iudico falsā vt ostēdā insubsequētib⁹ pparte ergo oppo-
 sita & ptra Gregoriū. & alios arguo aucto. Au. 3. de anima. 36. Cōt. Grego-
 vbi inq̃t q̃ q̃ditas in intellectu nō hē formā corporālē neq̃ par Armine.
 ticularē. quia intellect⁹ nō est indiuiduū quoddā sed solū intelli-
 git nāz vniuersalē cū & ipse inmālis sit. Etiam. 3. de anima cō. 5.
 Au. assignat dīas inter intellectū & mās. p. in receptione mā. n.
 recipit formas p̃ticulares signatas & istas. intellect⁹ autē abstrac-
 tas & remotas ab hic & nūc q̃ nō esset verū si intellectu cogno-
 sceret singulare. Insup & p rāez hoc pbat q̃ intellect⁹ possibi-
 lis illud solū intelligit q̃ est factū de pōa intellectu actu intel-
 lectū ab agente istud autē non est singulare sed vniuersale ergo
 solum vniuersale cognoscit. Etia dictū est ab Ar. 2. de anima q̃
 sens⁹ est singulariū. 2. pōst. t. 21. vnde color nō. p. vī sed singularis
 color. Intellect⁹ autē est vniuersaliū & Aur. p. Metha. ca. 5. dixit.
 ens inprimū in anima. p. impressione ex quo nota q̃ intellectus
 recipit ens in cōi. & non ens particularizatū saltē vt dixi insua
 .p. impressione falsa ergo est opio istoz & falsa ē solutio Greg.
 adrāez Au. cū dicit q̃ nō est addenda illa particula solū. q̃a sic
 q̃ntū ad receptionē singulariū intellect⁹ coincideret cū. p. mā &
 sic vt mā non distinguit ita neq̃ intellectu q̃ est falsū neq̃ in- Cōt. expōez
 tentiones formarū ibi ab Au. p̃siderantē vt inq̃t Gregori⁹ q̃a ser- Grego.
 mo suus solū est de receptiōe forme particularis & vniuersalis
 p q̃ receptionē seperat & distinguit mās primā ab ipso intellec-
 tu inūper si singulare cognosceret ab intellectu ergo non vni-
 uersale q̃ falsū. appnd oēs. pbo sequelā. q̃a aut per eandē spēm
 cognosceret vniuersale p q̃ singulare cognoscit aut p aliā nō p
 eandē q̃a tūc idē rēp̃senteret aliqd sub rāe distincti & indistinc-
 ti. vniuersale. n. sub rāe indistincti cognoscit singulār aut sub rōe
 distincti. Nec sūm est verū q̃a tūc quot essent intellectu singu-
 lariū. tot & essent vniuersaliū. Vlti⁹ hoc idez pbat nā dī-
 saz pōaz diuersa sūt obiecta sed sic est q̃ sens⁹ & intellectu sūt
 pōe distincte vt nos demonstram⁹ ergo & obta sūt distincta
 sed obm sens⁹ est singulār ergo tale nō est obm intellectu ergo
 nō cognoscit ab intellectu ideo appet falsitas opionis Caranei Cōt. Catanz
 asserentis intellectu dici ēt sensū q̃a vt māle ab inmālis realitē di-
 stinguit ita intellectu a sensu seperat in ei⁹ nā. neq̃ pōt esse vna
 & eadez virtus qm̃ essentie distinguunt ergo. & act⁹ ergo & ope-
 rationes sic eptā q̃a vna. s. intellectu nō est educta de pōa māe
 sed cōicat in nā cuz aliis intelligentis. sensuum autē esse fundat

TRACTATUS

in mā. virtusq; organica est generabilis & corruptibilis. si ergo
sensus & intellectus essent quodammodo idē eadē generatiōe gene-
rarent & eadem corruptione corrumpērētur q̄ falsū in via Ar.
& Au. nō video ergo quō eadē virtus intellectus & sensus dici pos-
sit. cuius propria subiecta sensus ex mixtione elementorum & primarum
qualitatum resultet ut dicitur in predica. relationis intellectus autē
sit virtus abstracta inherēs anime. Vnde dicitur esse fundamentali
idē cuius intellectu esset dicitur q̄ in illo istāti in quo sit sensus in hōe
ē in eodē cāretur intellectu q̄ falsū p̄ dicta sup̄ q̄ sola mēs.
veni tūc foris in puero. n. sunt sensus non tñ intellectus. in ipso
reperitur ideo Au. 17. com. p. de celo inquit Puer in etate pueritię

Opi. Scoti. non ē sapiens neq; insipiens. appet ergo expresse falsitas istius
statum. opiōnis & sciatis q̄ Scotus sup̄ test. 35. 7. Metha. Trōbetta Anto-
nius. Andreas & alii de Scotica secta. Afferunt singulare esse a
nobis intelligibile moti p̄dictis ratiōib⁹ addēdo insup̄ q̄ nul-
lus ē distincta memoria cui⁹ nō precessit distincta cognitio cū

Opi. Temi. ergo intellectus recordetur suorum actuum q̄ sūt circha particularia
segitur q̄ in ipso ipsorum ē distincta notitia Thomist. aut tenet sin-
gulare nō cognosci ab intellectu directe. sed q̄ intellectus. p. ab-
strahit spēs vniuersalē a phantasmatib⁹ deinde pueriendo se ad
phantasmata deuenit in cognitionē reflexe illius singularis cuius
illud est phantasma putat appet ex doctrina diuī Thomę in. p. par-
te summe. q. 57. & 2. sent. d. 20. vbi tenet q̄ singularia mālia. 2. p̄si-
derari possūt vel inquantū pueniunt in rōe vniuersali specifica &
sic ē & in eorum absentia ab intellectu cognoscūt vel ut sūt cō-
stitutā in suo esse singulari & sic ē. 2. cōsiderari possunt vel re-
flexe & sic sunt intelligibilia sū Thomam. cēt in. q. disp. de ani-
ma. q. vnica ar. 2. ppe finē vbi inquit anima coniuncta corpori
cognoscit singulare per quandā reflexionem ex hoc. s. q̄ apre-
hendit vniuersale intelligibile reuertit in cōsiderāz particulariū
& suorum actuum. Alio modo cognoscit ēt singulare. s. directe quo-
modo non potest cognosci ab intellectu nostro. cum ratione ma-
tenē non p̄portionetur intellectui nō & cū intelligat intellec-
tus solum q̄ quid est q̄ est obim ipsius ut supra dixi & ipsam
quiditatē que est forma vniuersalis abstracta ab ipsa mā. His er-
go premis de opinionib⁹ doctorū ut difficultatem istaz bre-
uiter absoluamus sciendum est. p. q̄ singulare de quo in presenti
sermo sit ē logice loquendo nā quedam ab intellectu concepta
sub ratione qua de plurib⁹ nō dicibilis ē. cui opponit vniuersale
in predicāne

DE ANIMAI

in predicatiōe est de plurib⁹ predicetur, est ergo singulare illud qd singula^r
 cui repugnat esse in multis & dici de multis qm ergo querit, an sm logicos,
 singulare cognoscatur ab intellectu nō accipit. singulare sub rāe
 incomunicabilitatis quia vt sic est. 2. intentio sed accipitur pro
 aliquo supposito & particulare ente, distinguo insuper singula
 re alio modo qa quedam sunt de sui natura intelligibilia per se
 licet a nobis difficulter cognoscant^r vt sube abstracte dātur et
 alia singulabilia materialia que possūt p̄siderari quātūz ad formā
 quam includunt & sm tales nām intelligibilia sunt cum omnis
 forma sit actus qui est causa intellectiōis vel vt includūt māz
 sub quo respectu minime intelligibilia sūt, vt sic. n. excludūt ab
 actualitate & p̄sequens ab intelligibilitate, Insuper sciendum
 q singulare cognosci ab intellectu stat. 2. vno modo ex parte sin
 gularis. alio modo ex parte pōe intellectiue. p. modo singulare
 est maxime cognoscibile & magis q̄ vniuersale cū sit ipso p̄fec
 tius sub a. n. p. ē singularitas que nō impedit intellectiōē, Intel
 lectus aut. 3. p̄siderari pōt. p. absolute & vt quoddā indifferēs ad
 creatū & increatū. 2. mō p̄tracte p̄ intellectu creato cōi ad an
 gelicū & humanum. 3. p̄ intellectu humano q̄ ē. 2. consideratur
 aut in suo esse absoluto aut inquantūz est corpori vnitus de in
 tellectu diuino & angelico nō ē difficultas nostra, neq̄ de intel
 lectu in se, sed difficultas nra est de intellectu coniuucto corpo
 ri de quo dico q̄ qa solū abstracta ab intellectu agente cogno
 scit ideo solū. vniuersale nō aut singula^r cognoscit singularitas
 .n. nō mouet intellectū cū nō sit ratio agendi in ipsū neq̄. p. as
 simulandi passū stat ergo resolutio mea in hac difficultate in hoc
 q singulare vt singulare ē nō repugnat sibi posse intelligi ab
 intellectu lē singularitas nō sit obm ipsi⁹ d intellectu aut p̄iūcto
 dico q̄ nō cognoscit singulare nisi sub conceptu vniuersali pro
 vt per discursūz procedendo considerat q̄ vniuersalia sunt ab in
 tellectu agente abstrahendo ipsa a particularibus & hoc dicunt
 doctores quando dicunt: Intellectum cognoscere singulare in
 directe non est. n. idem intellectus abstrahens & cognoscens vt
 inqt Au. 3. de anima. 17. & hoc verū ē appud oēs loquēdo de ab
 stractiōe intellect⁹ nō possibilis sed agētis, Verū sciatis q̄ ex eo
 qa nra cognitio intellectiua hortū habet a sensitiua ido necesse
 est q̄ cognitio singulariū quo ad nos sit prior cognitione vni
 uersaliū verū hęc particularia per sensum. p̄ cognoscim⁹ deinde
 per circumflexa lineā tāq̄ per mediū ab intellectu cognoscūt^r

Decisio dis
 ficulatis.

TRACTATVS

de hoc habetis test. & com. in. 3. de anima. 9. & 10. vbi dicitur qd
 qditas est. p. obiectum intellectus. cum ergo ipse cognoscit &
 vtiē sensu vt instrumento tūc singulare cognoscit. in se autē nō.
 qd est dicere per lineam indirectā & sciatis qd aliud est. p. intel-
 ligi. & aliud est perse intelligi & aliud etiam est directe intelli-
 gi quia dicitur primo intelligi qd primo primitate originis in-
 telligit. perse autē intelligi est intelligi p. rāez propriā p. accidens

Quō vnū aut per rāez alterius. directe aut intelligi est p. propriā eius nāz
 sale sit. p. ob esse obm potentie p. proportionatū. vniuersale ergo est obm primū
 iectū intell. intellectus primitate motionis. ens aut primū primitate adeq̃tio-
 nis & ad rāez incōtrariū dico qd sens⁹ & intellectus nō sūt pōe
 sub ordinate. cū non sint sub eodē genere vniuoco. Intellect⁹. n.
 est de genere abstractorū sens⁹ aut de genere corruptibiliū vēr
 ergo est qd vtrum p. istorū ab intellectu cognoscit. at non vt di-

Cōt. Grego cit Greg. sed qditatē directe indiuiduū aut indirecte & istud suf-
 riū & Cata. ficit ad arg. Catanei vēr ē. n. qd vniuersale & singulare cognos-
 cent ab eadē virtute diuerso modo disposita. s. directe cognos-
 scente vniuersale indirecte aut cognoscere singulare & ex hoc
 non sequitur qd intellect⁹ & sens⁹ sint idē fundamentaliter. Ad
 aliud arg. Greg. & aliorū dī qd anteq̃ forme. vniuersale ab intel-
 lectū agente. non ē necesse aliq̃ singulare esse cognitū cū ipse
 nihil intelligat eorū que sūt hic abstrahit. n. ab ignoto. & si im-
 nit nomina singularib⁹ nō pp hoc talia ab ipso cognoscūt nisi
 reflexe eo mō quo dixim⁹. & ad auctoritatē Au. 2. de anima. 21.
 & 22. dico qd p. simplicia ibi intelligit in cōplexa quibus cogni-
 tis cāt postea p. positio & diuisio loq̃tur. n. ibi Au. de p. opāne in-
 tellect⁹ que ē simpliciū aprehensio seu formatio vt inq̃t Aue. &
 de. 2. que est p. positio & diuisio seu fides sīn Au. p. ergo intellec-
 t⁹ cognoscit simplicia & in cōplexa postea format istā p. posi-
 tionē qd declaro p. imaginationē. 4. lineaz quaz. 2. ab obro ema-
 nant & in pōaz intellectiū terminantur. due aut vice versa. pri-
 maz aut vna debet imaginari recta altera aut circumflexa vel
 indirecta singulare ergo directe cognoscit ab intellectu p. talē
 lineā. cū p. ipsā lineaz directā feratur in intellectum abq̃ vlla ex

Decisio dis- pte sui repngnantia vniuersale. aut quātū ē ex parte sui p. alterā
icultatis. lineā que indirecta dī aprehēdit cū vt sic respectu singularis sit
 qd min⁹ cognoscibile. de aliis aut. 2. lineis ex intellectu in obz tē-
 dentib⁹ quaz vna dī recta dico qd p. istā intellect⁹. p. ferē in vni-
 uersale p. aliā aut indirectā ferē. p. in singularia. stante ergo ista
 Porpter

DE ANIMA

decisione q intellect^o. p. feratur ex parte sui in vniuersale quā in
 singulare pp proportionē existentē inter intellectū & obtū, que
 rit q nā sit illud vni^osale. s. an vniuersale magis aut vni^osale
 minus q. p. pprehenditur ab intellectu in qua difficultate inquit **Opi. Scoti**
 Scotus. p. sent. dist. 3. q. 2. intellectū. p. cognoscere spēs specialissi **de. p. cogni.**
 maz cui^o singulare sorti^o mouet sensū q vex ē sū ipsū loquē
 do de actuali cognitione p^ofusa. vnde noto q aliud ē p^ofusus in
 telligere, & intelligere p^ofuse Nā p^ofusus intelligere est cognosce^{re} **Nota diffie**
 ipsū totū q ē resolubile in plures cōceptus. Intelligere aut p^ofus **tionem.**
 se, est cognoscere aliqd cognitione qd nō is. At distincte intelli
 gere ē qn p^ocipitur res vt exprimit p diffinitionē, insuper dico
 q aliq dicit singulār respu spēi specialissime & respu generis
 pximi & sic ascendendo, vt hec albedo dī singulare albedinis,
 hic color singulare coloris hec qualitas singulare qualitatis &
 hoc ens singulare entis qn ergo Scotus inquit. p. cog. primita
 te originis est spēs specialissima cuius singulare & c. debemus
 intelligere de singulare illius spēi debite a pximato pōe sensiti
 ue & cinn impedimēto remoto. p sua ergo opione dico q qn
 singulare mouet pōaz exteriorē cādo in ea spēs sensibilem sta
 tiz in virtute phāstica cātur spēs phāstabilis que dī phāst
 ma representās ipsū singulare cū pditionib^o mālib^o & ipsū phā
 tasma cū sit agens mere nāle vt partialis cā, pcurrente intelec
 tu agente immediate cāt spetiē intelligibilē representantē nāz il
 lius singularis. prescindēdo ab ea omnes pditiones māles, & qn
 Scot^o inquit spēm specialissimā primo primitate originis p^ofuse
 cognosci. 2. pōt hoc intelligi. p. p posito q species intelligibilis
 spēi specialissime sit partialis cā cognitionis spēi specialissime
 & cuiuscūq superioris arg. Scoti debbet applicari ad spēs intel
 ligibiles sic q illa prius origine causet cognitionē spēi specialis
 sine & posterius origine causet cognitionē superioris. 2. modō
 potest intelligi q si ponatur alia & alia species intelligibilis re
 spectu superioris & inferioris puta q vna sit respectu albedinis
 & alia sit respectu coloris & alia respectu qualitatis ac alia re
 spectu entis pbat ergo Scotus intentū suū tali fundamento cā **Fundamen**
 uālis nō impedita pducit effectū suū sū vltimum suę pōe, sed tū **Scoti.**
 pcurrētia ad. p. actū intellect^o sūt cāe mere nāles qā pcedūt oēs
 actūz volūtatīs ergo ab illis pducit pfectissim^o effect^o quē pos
 sunt ppuceie, & talis ē cognitio spēi specialissime cū ipsa sit p
 fector spēs inter omnes alias cognitio aut specificat & pficit

G

TRACTATVS

ab obto cognito, Loquendo aut de cognitione distincta actuali inqt Scot^o q. p. cog. primitate originis est magis vniuersale ad ducitq. suas pbates alias quas p nunc omitto. Ego aut su alteri^o opinionis. pp testu Ar. p. phi. in phem. vniuersalia cognitione pfusa sunt nobis notiora cu dicat q opt pceder a ppositis ad sim plicia notitia pfusa pcedendo indistincta deueniendo vt p de to to sensibili q e. p. indistincte aprehensu postea distincte cogt p resolutione totius in suas partes, ta accidit in presenti de toto intelligibili exemplum assignat ab Arist. ibi de toto diffinibili, q cognitione pfusa cogt ateq diffiniatur, Hocq. defensat a Toma vniuersaliter & no p maiori pte solu vt asserit Marcus Antonius Zimara in. q. sua de .p. cognitu in fine sed breuiter super difficultatis fluis ommissis deueniendo ad difficultatis decisionem vnu aduertat q pprehensio & intellectio non e aliud q res pprehensa & intellecta qa vna met forma est indiuiduu & qditas sm te vt forma lapidis sm. n. q. est extraneu qd, inse no pata intellectui vt sic est indiuiduu, sm aut q intellectui pparatur & ab eo cōprehendit vt sic e qditas que pprehensa est intellectio vt p de qui ditate lapidis que vt abstracta a ma dī quiditas, vt vero recepta est in intellectu no subiectiue vt opinat Gandauensis at pfectiue & obue dī intellectio, sciatis insup q dum loquimur de vniuersali non sit sermo de illo p essentia q no e vniuersale per hoc q mēs auferat illud a materia at qa essentia illi^o e inactu at de vniuersali participatio vt sunt forme rerum naturaliu q ac

Edt. Gāda. Distinctio de capiē aut p re que denominaē vniuersale & vt dicūt Theologi vniuersali sal. p substracto aut sūdamēraliter vt inqt Zim. & e illud cui p suā nāz no repugnat esse in plurib^o Alio mō p intētiōe qua aliqd formalit denominaē vniuersale & vt sic e cōcept^o que hē intellect^o de tali re & Gāda. isto. 2. mō accipit vniuersale & no. p. mō At mihi hoc no placet qa no video quomō accipiat il lud vniuersale p re ipsa que sit distincta a. 2. intētiōe cū vniuersalia falia sm Ar. no dēt qa cū dico vniuersale dico nāz cōez no p se existētē at ab intellectu cātam no ergo dat vniuersale fundam. p re ipsa qa res ipsa in esse suo sūdamērali no hē esse vniuersale est ergo repudiāda ista distinctio at no p rāez Catanei nri. s. q. ista. 2. intētiō est accidēs qa cōcept^o relatiu^o rei vniuersaliter apheñse cū vt sic relatio sit que sūdat in. p. intētiōe vt in suo sūda. & de tali accidēte loqē Au. 12. Metha. cō. 4. sm Zim. q pbat Catane^o esse falsū qa Au. loqtur ibi de vniuersali p suā dicente Ar. intestu q atig

DE ANIMAS

quātiq̃ querētes. p. ētis ponebāt. p. subē vt Plato q̃ ponebat idas
 Au. aut incō. s̄m Cara. ait q̃ vniuersalia nō sūt idee sed intellect^o **Opi. Catana**
 ē q̃ facit ea. p. aut sube sūt sube ergo nō ē intelligēda aucto. d
 vniuersali p. 2. intētiōne, que ē accidēs Au. aut vt opor ibi ostē
 dit nō dari. p. idealia q̃a vniuersale hē esse ab intellectu cū sit qd
 abstractū p̄ indifferētiā & ideo ē. 2. intētiō que vere nō ē neq̃
 suba neq̃ accidēs cū nō sit ens reale, diuisū in. 10. predicam. &
 extra animā, ens aut in anima q̃a paucā hē entitatē, hē solū exi
 stētiā in intellectu & vt sic picāt in nā accidētū tñ in nullo p̄di
 cam. repiūtur de isto ergo vniuersali quero q̃ nā sit illud q̃. p.
 se offert intellectui nro p̄iūcto vel vniuersale magis aut vniuer
 sale min^o ita vt. p. p̄prehendat aliquid a nobis sub cōceptu min^o **Opi ppria**
 vniuersali vt specifico vel magis vniuersali vt generico & dico
 q̃ nā cognitio sēper incipit a magis p̄fuso & atoto magis vni
 uersali q̃ test. Ar. p. phi. t. s. incognitione tū sensitua tū intellec
 tiua. p. n. a remotis cog. for. esse ens postea corp^o deinde animal
 postremo hō tādē q̃ ē for. iste que p̄cess^o ē a cōfusa cognitio
 ne indistinctam magis, & sciatis q̃ aliq̃. p. esse notum stat. 2. vel **Nota distic**
 ex parte obti vel expte pōē & ēt. q̃ pariformit sūt in imagināde **tionem.**
 ille linee superius adducte quaz vna sit directe de pōa in obm
 tendes qua directe intellect^o. p. fertur in magis vniuersale, alia ē
 etiā directa de obto in pōa tendens & s̄m istā min^o vniuersa
 le directe cognoscit ab intellectu, Alia ē linea que dī indirecta
 incipiēs a pōa desinēs in obm & ista linea dico ipsū min^o vni
 uersale indirecte. p. cognosci ab intellectu s̄m aut lineā indirectā
 ab obto fluētē in pōa terminātē dico q̃ magis vniuersale indi
 recte cognoscit min^o aut vniuersale directe & p. cōgē ab intel
 lectu nro corp̄i vnito, totū hoc p̄bat p̄ hoc q̃ quāto aliq̃ ē per
 fecti^o ens magis ē cognoscibile expte sui cuius modi. ē sp̄s re
 spū generis cū plus hāt actualitatis actu. n. p̄tinet suas dīas ge
 n^o aut potestate & sciatis q̃ idz dico d̄ sensu resū sui obti q̃ di
 co de intellectu ex quo p̄t error Zimare qui ad p̄obandum ma **Error Zim**
 gis vniuersale nō pri^o cognosci ab intellectu inqt q̃ hoc nō pōt
 esse verū neq̃ expte intellect^o agētis neq̃ possibilis q̃ vt cōiue
 t^o cognoscit abstractū ab intellectu agēte q̃ dī vniuersale in p̄di
 cādo cui^o cā efficiēs ē intellect^o agēs. cā aut mālīs ē intellect^o
 possibilis. cāz formalē nullā hē q̃a ipsūmet vniuersale ē forma lē
 p̄ modū mae si habeat ad intellectū agēre. 3. de anima. 36. Au. cā
 aut sup̄alis ē vt p̄paret intellū possibile ad receptū p̄seruādū &

TRACTATVS

scias q̄ ista vniuersalia solū sūt in intellectu. 7. n. Metha. 48. spēs
nō sūt existētes p̄ se & ego miror d̄ Cata. cum dicat Zim. male
rephēder Greg. asserētē intellectu mālez cāre vniuersale cū solū
ab agēte cāet & ait vniuersale cāri ab vtroq̄, Ego autē opinor
bene Zimarā in hoc reprehendere Grego. cū sit in possibile in-
tellectū possibilem cāre vniuersale vt supra determinauī, eius. n.
officiū ē recipere nō abstrahere cū illa abstratiōe qua sit vniuersa

Cōt. Grego. Armini. le, sua .n. abstractio potius dī intellectio superioris inferiori nō
intellecto vt accidentis a subto, nec sequitur hoc vt dicit Grego.

ex cō. 4. 12. Metha. cū dicit Au. q̄ intellect⁹ facit vniuersalia ex
particularib⁹ ponendo p̄similitudine & .c. q̄ intellectus infor-
mans vniuersale abstrahendo ipsū a particularibus & depuran-
do ipsū a phātasmatib⁹ creaturaz est intellectus agens, ponēs
aut similitudinē inter particularia ē intellect⁹ possibilis, p̄cludo
ergo q̄ n̄ modus procedendi est a magis p̄fuso vt est vniuersa-
le magis & ex illo deuenim⁹ in minus vniuersalia que dicunt̄ sin-
gularia ab Au. q̄n dicit vnde ex vniuersalibus insingularia. i. in

Respō ad arg. Scoti. minus vniuersalia ē procedendū vt a genere in spēm ad Scoti
aūt arg. dico q̄ cā ē impedita p̄ vniōnē quā hē cū intellectu,
& q̄ ratio p̄cludit dē intellectu cōcurrente ad intellectiōnez in
fui nā p̄siderato, qd ergo sit dicendū in mā de. p. cognitu sic sic
co tramite p̄transire volui q̄ nō est n̄ra principalis inquisitio
nos ergo & quo ad sensitiuaz cognitionez & quo ad intellecti-
uā. p. cognoscim⁹ magis vniuersale p̄fusu cognitionē in distincta &
ex illa notitia ducimur innotitiā minus vniuersalis distinctā totū
.n. insensibile ē cognitione cōfusa. p. sensui notum & postea deue-
nim⁹ indistinctā cognitionez p̄tius sic de toto vniuersali intelli-
gibili est dicendum vt p̄ p̄ determinata a nobis in superioribus
& in hac mā his p̄nūc volo esse cōtēt⁹, sup̄e nos descēdere ad
principale quesitū d̄ anima intellectiua & est disputatio de ipsa,
an sit mortalis vel immortalis dico ergo q̄ multis rationibus &
auctoritatib⁹ in. p. suaderi pōt animā intellectiuā s̄m Ar. esse cō-
ruptibile, est. n. substantialis forma humani corporis ei⁹ s̄m es-
se vnita quero ergo de ipsa vniōe, an sit idē cū suba animē aut
accidēs si .p. animā contumpi necesse est in eius separatione

Rōes p̄ban a corpore si aut accidens aut separabile, aut inseparabile, si. p. cū
tes animā es specificū esse hominis sit per ipsā vniōnez ergo homo habebit
se mortale. suuz esse specificū p̄ vnū accidēs q̄ falsū, si aut sit accidēs in-
contra

DE ANIMA

separabile tunc eius subm qñq̃ cōrumpetur ergo & accidens,
 cōrumpi necesse est, et si incorruptibilis ē actuerūt infinita q̃ ē
 contra Ar. p. celi si. n. mund⁹ est etern⁹ & spēs similiter sūt eter
 ne, at infiniti fuerūt hōes & vnusq̃q̃ habuit suā animā ergo in
 finite sūt animē, et separatio anime aut est naturalis, aut ē violē
 ta. si violenta ergo pfectior ē cū corpore q̃ absq̃ eo q̃ est cōtra
 Temi. 3. de anima cū dicat non ne laboriosissima res est anima
 a corpore de traheri & arceri tanq̃ nervis & vinculis cū soluta
 a corpore beator sit futura, si est nālis ergo vnio ipsius ad ip
 sū corpus erit violenta q̃ non, cū potius sit vnio pfectionis ad
 suum perfectibile sequela ē Ar. p. celi q̃a si aliquid alicui nāle est
 ei⁹ oppositū inest ei violēter. Etiā suo priuaret sine nō. n. postea
 intelligeret q̃a neq̃ per suā subm cum hoc solum intelligentiis
 cōpetat neq̃ p spēs intelligibiles, cuꝫ hęc ē a phantasmatibus
 dependeāt que cuꝫ primū anima a corpore disungit & sepa
 & ipse quoq̃ desinūt esse & cōrumpunt, Etiā corruptio corpo
 ris nālis est p suā formę dissolutionē at forma hominis est ani
 ma ergo ista est corruptibilis, Insuper Ar. p. de anima. 13. dicit si
 aliqua est opatio pprie animę sine corpore ptiugit animā sepa
 rari, at nullāz hē q̃a esset intelligere & Ar. ait si quis dixerit ani
 māz intelligere. s. sine corpore dixit ipsāz Texere vel filare, cum
 intelligere iugt Ar. sit aut phātasia aut non sine phātasia, non ē
 phātasia vt p̃t ergo non sine phātasia cuꝫ op̃at intelligētē phā
 tasmata speculari, intelligere ergo p phātasmatā ē essentiale hōi
 ergo anima hōis absolute est pnuntiāda mortalis q̃ p̃t insuper
 q̃a aut post sepāz q̃esceret aut mcuerē neutruꝫ istorū ergo p̃t
 q̃a si moueretur, aliqua spē mot⁹ nāli diuidereē in partē p̃se mo
 uentē & in partē p̃ se & motāz sic diuisibilis q̃ falsūz quia actus
 solūz est & forma nō diuisibilis vt p̃t omni intelligenti, etiā ait
 Ar. 6. phi. nullūz indiuisibile mouetur si dicas q̃escit cōtra q̃a q̃
 quiescit est in loco anima non est in loco q̃a esset qd dimēfiona
 tūz q̃ non ē dicendūz vt superius dixi ergo sequitur q̃ non re
 maneāt corrupto corpore, ergo mortalis & corruptibilis est di
 cēda & hoc stādo in doctrina p̃ipathetica Ar. q̃ dicēs Alex.
 inquit q̃ illa auct. Ar. sola mens extrinsecus accedit & que sola
 est diuina intelligit de intellectu agente que est vna intelligen
 tarū cuius actio nō p̃municat cū actione corporali & sic intelli Rōes p̃han
 gitur sm̃ ipsūz, Ar. qñ inquit separāt hoc ab hoc tanq̃ p̃petuūz tes animā es
 a cōrruptibili, verū cōtra hāc opiōem sunt oēs latini & p̃ illis se immortalē

TRACTATVS

arguit isto fundamēto. s. de anima intellectiua loquēdo q̄a si cō
rumpereſ, tunc haberet in se cāz corruptionis. s. contrarium cui
oē q̄ corrūpit a suo cōtrario cōrūpat vt inqt Ar. p. phi. anima
intellectiua aut nō hē cōtrariū quia suba est & p cōsegns nihil
sibi cōtrariaē p verba Ar. sube vt suba nihil ē cōtrariū vt inqt
in p̄dicamētis & p. phi. & alibi & simplex ē q̄a solū act° ido re
mot° a cōpositiōe & p̄cōseqns a m̄a ergo incorruptibilis cū vbi
nō ē m̄a nō sit corruptio est ergo dicēduz de anima intellectiua
vt de ōni alia forma abstracta & inmāli q̄ ē incōruptibilis. Insu
per inqt Ar. 3. de anima q̄ ipsa post mortē nō tristat, neq̄ letaē
cū ab instrumento corporeo sit dissoluta ergo p̄supponit ipsa
post mortē remanere aliter ad qd de ipsa hoc p̄blema querēſ.
si post mortē ipsa nō existeret. Et q̄ auctorit. adducte nō sint

Notanduz.

intelligēde solū de intellectu agente vt ait Alex. sed de tota for
ma intellectuina p̄t p rāez Au. 3. de anima cō. 5. cū dicit & magis
in opinabile de op̄ione Alex. est hoc q̄ dixit, s. q̄ prime prepa
rationes ad intellectu & alias postreimas perfectiones de anima
sūt res perfecte, a cōplexiōe non virtutes facte a motore extrin
seco. vt est famosuz ex op̄ione Ar. ista. n. op̄io, si est s̄m q̄ intelle
xim° est falsa, a suba. n. elementorū & a nā eorū nō pōt fieri vir
t° distinguēs aut cōprehēsiua q̄a tūc ēēt possibile q̄ postrema p
fectio que est intellect° s. possibilis esset aliq̄ factū a suba eorū,
& inquit ista op̄io est similis negāti cās agentes et non cōcedē
ti, nisi cās māles & scias q̄ cū ista forma sit forma mixti p̄fecti

Notanduz.

ē supaddita formis elemētariis & distincta ab eis vt dī. 7. Metha.
cō. 60. & 3. celi. 67. p. d anima. 77. vbi inqt q̄ essentie reū sup ad
dite sūt elementis. p. Metha. 12. q̄ vey ē multo magis de anima
.7. Metha. 31. & 3. de anima. 5. & 6. nō ergo anima p̄ficetur a p̄ge

Cōt. Alexā.

nitorib° vt inqt Alex. & ex semine quia hoc solū de sensitiua &
vegetatiua verificat non de intellectuina cū sit virt° anime adue
uiens abstracta vt dixi superi° vltima intelligētiarū si accipiatuz
p anima intellectuina inq̄ntuz recipit sp̄es intelligibiles & vt dī
intellectus possibilis, si aut pro intellectu depurante p̄hantasma
ta accipiatuz anima intellectuina sic etiam altera virt° anime est
etiam in materialis & incorruptibilis. que alia intelligentia ē in
mediate, supra intellectuū possibilem stante ergo ista decisione
& cū anima non possit esse sine corpore nisi equiuoce vt 8. phi.
30 & Arist. 2. de anima. 26. & Auer. 2. de anima. 21. & cū maxima
sit differentia inter intellectum & animam intellectuina cū tñ

idem

DE ANIMA

idem sit intellectus cum intellectiua virtute que & anima dī re
 spectu tñ diuersorum finium, & cū accipiat intellectus aliquñ
 p intellectu in actu vel in habitu speculatiuo vel practico q ac
 cidit respectu finis & p intellectu adepto vt est in actu. 2. q ē cō
 siderare vt inqt Ar. 2. de anima in. p. his dico ōnib⁹ dictis & enu Prima p^o.
 cleatis p decisiōe difficultatis pono istā cōclusionē. s. forma in
 tellectiua inquantū est anima & sub isto respectu est ens gene
 rabile & corruptibile, & tūc dī generari vt sic qñ aduenit cor
 pori ad quod hē quanda; nālez inclinationē & tūc corrumpitur,
 qñ desinit assistere alicui particulari indiuiduo & immediate q
 corpus corrūpitur p alteratiōez cāta; a qualitatib⁹ cōtrariis in
 suis elementis in corpore illo pticulari existentib⁹ q quidē cor
 pus est pfectū potentiis sensitiuis & maxime cogitatiua de qua
 non est dubiū, an sit generabilis & corruptibilis perse cū sit vir
 tus educta de pōa mae organica & materialis, ideo hoc tanq
 quid notū & manifestū determinetur, Alia cōclusio in hoc mā, Alia p^o.
 sit ista, Illa virtus que aduenit anime sortis q mediante sortes in
 telligit & qua species intelligibiles a sorte p phantasmata a pre
 hense recipiuntur que dī vt sic intellectus possibilis sortis si cō
 siderat, vt in sorte vel Platone reperiē, dico q desinit esse & cō
 rūpitur statim q sortes vt indiuiduū quoddam cōpositus con
 rumpiē & generatur insorte cū primum sortes incipit intellige
 re q sit sñ peiorem vel meliorem corporis & organoz scientie
 acquirende deseruientium dispositionem iusta illud Arist. 2. de
 anima & Hypocrates in aphor. molles carne bene apti mente
 duri autem carne male apti mente, Hec que conclusio parisor
 miter verificatur, de intellectu agente concurrente ad intellec
 tionem que sit in sorte vel Platone vt supra determinauimus
 que quidem generatio ac corruptio istarum virtutum vt dixi
 semper intelligatur, respectu sortis vel Platonis & tu nota &
 diligenter considēs que dixi ne causetur confusio in intellectu
 tuo scio enim q si recte ponderaberis nostram decisiōem &
 hunc modum declarandi istam difficultatem soluere omnes ra
 tiones pro vtraq; parte nō erit difficile, & nota q non me late
 verum scio q appud doctores & de mente Ar. est. differentia it
 ter substantiā propriā anime intellectiue & suam potentiaz sen
 virtutem sed pro nunc termini isti accipiuntur vt pro eodē sup
 ponunt & idem significant. s. animā intellectiua de qua sit alia Alia p^o.
 p^o & 3. in hac mā. s. Ista virtus que dī intellectus & ista forma

TRACTATUS

que dī forma humana put hōi assistit si cōsideretur in sua esse
 tia. nā. & qditate. nō in esse respectiuo. s. neq̃ vt dī anima neq̃
 vt assistit forti vel Platoni sed in se ipsa cōsiderata sīm esse suū
 absolutū. est ingenerabilis & incorruptibilis q̃a simplex. immālis
 non organica. nō mixta cu3 mā & est vt dī ab Au. infima inge
 nerī abstractorū que dī vt dixi superi^o intellectus potestatis. nō
 mō ergo intellect^o nullā recipit ex parte sui cōruptionē. q̃ p̃t si
 superi^o dicta diligēter pōderentur & intelligant de quo nō ac
 cidit vt qñq̃ intelligat. & qñq̃ nō. nisi respu individui at non
 in se ēt cōsiderādo ipsū vt p̃iūct^o cu3 in aliquo individuo sē
 per reperiāt intelligēs indeterminate tñ. sed nō vt est in isto vel
 isto. Et ista plō ēt verificatur de altero intellectu. s. agente ēt in
 se ipso p̃siderato & vt est aliqua alia intelligētia vt teneo vel vt
 est deus vt ait Acchillius. qui ēt cu3 non fuerit acceptus respu
 individui p̃icularis nō inueniūt qñq̃ abstrahens & qñq̃ non. at
 semp inueniūt abstrahere. 3. de anima. 19. & 20. & nota q̃ ab isto
 intellectu agente possibilis p̃ficitur cu3 possibilis fuerit cōtinua
 tus nobiscum & est copulatus cum agente & ista dī adeptio &
 intellectus adeptus. 3. de anima cō. 5. & 36. Iusuper aliam assigno.
 p̃clusionē in hac ardua difficultate & dico q̃ intellectus specu
 latiu^o est generabilis & corruptibilis ēt in respu corporū vt in
 tentiōes inmaginate ex quib^o dependet sunt generabiles & cō
 ruptibiles test. Auer. 3. de anima cō. 5. & 20. s. respu signatorū in
 diuiduorū nō aut respu speciei. Iusuper pono aliā cōclusionē.
 & dico q̃ si p̃ intellectū intelligam^o intellectū inhabitū & adep
 tū. dico q̃ est generabilis & corruptibilis cu3 scia fiat in nobis.
 de nouo & cū vt sic sit cōsiderare ipsū intellectū nō in se sed in
 respectu. vt p̃t intelligendi & extra suā p̃pria essentia. sīm quā
 solū. dico esse ingenerabilē & incorruptibilē sīm Ar. & istis dis
 tinctionib^o & cōclusionibus sano iudicio intellectis appet deci
 sio difficultatis istādo indoctrina p̃paterica et q̃ facile est re
 Respsio ad sponderē ad rationes p̃ partib^o defensandis. & contra tenentes
 rāes p̃bātes animā esse immortalē sīm Ar. nō obstat rāes in contrariū adduc
 animā esse te quia iā p̃bāim^o q̃ anima que dī intellectiua non in format
 mortale3. corp^o vt presupponebat. p. rāio. ad aliā dico q̃ sepatio animę a
 corpore sīm Ar. neq̃ ē nālis neq̃ violenta cū nō sit forma hōis
 & nō vere a corpore seperatur at poti^o disiungit^o & desunt esse
 animā illius corporis si dicas q̃ Ar. ait sepatur hoc ab hoc rāq̃
 p̃petuū a corruptibili. dī q̃ in p̃prie accipit ibi sepatio neq̃
 vt anima

DE ANIMA 77

ut anima sepatur at ut intellectiva virtus neque est propria sine propria
 naturae quoniam semper intelligit ut intellectus & semper est anima alicuius
 hominis intelligit per species ab ipsis phantasmatibus dependentiam habentes
 non quidem illius vel illius corrupti hominis at hominis cui inheret per
 assistentiam. cum dicebat propositum corrumperetur per corruptionem suam for-
 me dicitur quod forma hominis est cogitativa & anima at non sub ratione in-
 tellectus & quando dicebat quod nulla est operatio animae quoniam est & cor-
 poris sit dico quod verum est de ipsa intellectiva virtute ut est anima mortalem.
 & ut sic dico quod definit esse & est corruptibilis at de intellectu
 in se dico quod est falsum quia aliqua est operatio ipsius quae adeo est
 intellectus peculiaris & propria quod nullo pacto corpore indiget
 ut quando se ipsum intelligit per suam intellectionem neque est in con-
 veniens. idcirco agere in se ipsum & hic potest error quorundam dicentium
 intelligere non competere intellectui sed homini per intellectum quia est
 intellectui secluso homine accidit intelligere scilicet se ipsum intelli-
 git neque obstat quod actiones sint suppositae quia est verum de actio-
 ne aptata exerceri a supposito non de actione abstracta propria
 alicui forme abstractae. & ita accidit id intelligere intellectus pos-
 sibilis ut de intelligere aliarum substantiarum abstractarum & tu nota cui est
 ne intellectioni non sunt necessaria phantasmata ut potest intelligere
 tu & scias quod erravit Egidius Romanus respondens ad argumen-
 tum de infinito in actu cum dicat quod data aeternitatis immortalitate
 non est inconueniens dari infinitum in multitudine. & qui dicit quod infi-
 niti homines precesserunt quorum anime nunc sunt nescit quid dicat
 quia etiam quod hoc sit verum non sequitur dari infinitum in actu at bene
 in potentia quod non negat ab Ar. Algazel autem & Avicenna in rebus in cor-
 poreis nec situm nec locum occupantibus concedunt multitudinem
 infinitam at istud est impossibile quia infinitum est quantum non termina-
 tum ergo quod non est quantum nec est finitum neque infinitum. Ad argu-
 mentum de motu post mortem dico quod Simplicius. 6. phi. 32. inquit ani-
 ma egredi & ingredi corpus non est ipsam moveri de corpore in
 corpus ut voluit Pythagoras quia tunc esset corpus at animam egre-
 di vel ingredi corpus est ipsum definire & incipere illustrare per
 corporis dispositionem vel indispotionem illustrat. anima corpus
 cum ipsum actuat vel tribuit sibi eius perfectam operationem obscurat
 autem cum ipsum definit. istud ergo teneo esse verum secundum Ar. de corrupti-
 bilitate vel incorruptibilitate intellectus & animae superius ut de Aristotele.
 Platonis opinio dicamus ut proximius in p. dum opinioes antiquo-
 rum adduximus. Inquit ergo Plato animas esse immortales quia se ipsas

Err. Egidius

Respo ad

Decisio dis-

facultatis sim

Plato

H

TRACTATUS

Ræones Plato testu. p. cū dicit oē q. mouet ab alio mouet, Plato aut dicebat
 nis pbantes animā esse immortalē q. corp. pstat. motū & p. est motus. p. aut
 animæ imm. nulla est origo q. non esset. p. q. gignere aliunde, q. si nō ori
 ginalitatez. neq. ē occidit, q. aut est. p. motus se ipsū mouet & tale est eter
 nitatez. nū. q. aut ē anima id motu cie. interiore & suo, q. ista ē ppria
 nā animæ & vis, ergo eterna ē, at si quis refellat istā ppōz. ani
 mā. s. ex se moueri vt facit Ar. tūc debilia sūt que sequunt si. n.
Rō Ar. ad anima. p. est motus non pōt moueri cā. n. motus ab eo q. moue
 pbādū ani- tur distinguū q. ergo omnia que mouent ab alio mouent vel
 mā nō pos- ab extrinseco vel ab intrinseco vt ppōta & simplicia que infra
 se per se mo- se cām motus. hnt a qua dicuntur moueri ideo de anima dico
 peri.

q. nō mouet nisi per accidens nō p. se at q. non ē v. animam
 semp moueri vt dicebat Plato mouere. n. facere & moueri pati
 sūt cōtraria que de eodē in eodē instāti verificari nō possūt, &
 si animæ essentia motus esset vt dicūt Platonici nūq. q. sceret a
 motu q. reciperet essentia suę p. trarietatez etiā si anima alijs cā
 motus est ipsa sibi cā motus esse nō poterit, nihil. n. ē q. eiusde
 sibi sit cā illius cuius ē alijs cā. et si motu locali mouet anima
 aut recto, aut spherico motu si linea recta mouet, ergo nō sem
 per mouetur q. cū ad finē venerit rursus in. p. reditur & p. conse
Nota istam quens necesse ē quietez animæ assignare non motu circulari q.
rationem. circa centrū fieret q. immobile est & aut in se est & sic nō tota
 mouet aut foris est centrū q. esse nō pōt ergo anima nullo mo
 tu locali moueri pōt ase ipsa Platonici aut dicūt animā ita ex se
 moueri vt nō aliā cāz interio. latentē huius mot. dicāt auctore,
 q. id cui idē est ēē & moueri nūq. a motu cessat, cū sine essētia
 sua ēē nō possit, Anima ergo sm illōs ita p. se mouet vt ignis p.
 se calet in ipso. n. motu essentia ei. cognoscim. nihil. n. aliud ani
 ma significat q. p. se moueri, nullū. n. ē q. dū immobile ē aliud pos
 sit moueri, anima aut mouet corp. ergo & ipsa quoq. mouet q.
 si mot. anime nō inest tūc ex. 2. motu carētib. mot. corpis effi
 cere q. impossibile ergo anima p. se mouet, & cū dī q. mot. ex
 motu p. cessisset dī ab illis q. aliqui hoc nō est inueniēs q. non
 possūt sibi esse p. traria at differūt vt ē dīa int. originē & p. gres
 siōez vt ē dīa int. motuz quo mouet anima & quo mouet ce
 tera, nō. n. animā Plato simpliciter motū dixit at motū se mouē
 tē int. motū ergo se mouētē & motū quo mouet cetera est dīa
 q. ille sine auctore ē alē aut auctore sit nō ergo sūt. 2. p. traria in
 eodem

DE ANIMA

eodem. s. q. moueat & q. moueat. q. nihil aliud est a se moueri q. moueri alio nō mouete, nec ūq. anima qescit q. anima mouet lē corp⁹ nō agitet, neq. corp⁹ verū immobile ē cū cor getē nō pariat, & dico q. oē initiū mē rei cui ē initiū, ideo qdqd ē inquā cūq. re ab initio suo p̄fisciscit, vt initiū caloris nō pōt nō caler ita. p. mot⁹ vt ē anima nō pōt nō moueri, essentīe ergo suē ē q. moueat & dicūt q. non ōnia moueri de loco ad locū appet vt mouent, arbores, neq. mot⁹ animē sub mot⁹ diuisiōe Ar. ptinet Rāes Plato ipso p̄supponēte quēcūq. mouēt ābalio moueri, hoc. n. animē ac nicorū cōt. cidei nō pōt. s. q. in ipsa aliud sit q. mouer & aliud q. mouet cū Aristo. p. et sōs sit vite, sēs⁹, et mot⁹, cui⁹ mot⁹ testāt hec. v. cogitō, spes gaudiū, timor, virtutū, amor, cupido vitioz, Didicisti ergo mot⁹ animē signa & rāes Platonic. p̄tra Ar. cui⁹ rāes ab illis arguta magis q. vera iudicāt, vez Ar. defensādo dico Platonic. falsa p̄supponere quo sit q. illoz fundamēta nedū vera sint sed neq. ar Defēsiō cōguta dici possint ab his q. in peripatetica doctrina sūt exercitati tra Platonic. neq. falsitatē demonstrāt p̄pōnis Ar. afferentis q. oē q. mouetur cos p. Ar. ab alio mouetur vt p̄ in his que ab extrinseco mouent inq. bus non ē dubbia p̄pō in his vero que ab intrinseco mouēt p̄ motū sūdari in ipsis vt in subto & cū sint quedā tota ptes illoz p̄supponūt & ad motū illoz illas p̄currere tāq. p. motus nō. n. sola forma mouet neq. sola mā sed vniō illa ex his p̄flata. p. actiō nes nanq. sunt suppōz vt ēt cōcederēt Platonici cū ergo mouere sit agei & sole forme p̄petat, mouētur ergo omnia que ab intrinseco mouētur a nā sua existēte in illis tāq. p. intrinsecū mot⁹ p̄ductiū & dī forma, que ergo s̄m Platonicos p̄se mouētur dico moueri ab aliquo. s. a forma, secus autē ē de anima cū ipsa sola forma sit q. simplex actus & Entelechia vel p̄fectio ipsam nāq. p̄se moueri ē simpliciter impossibile vt satis liquet & appet Falsitas fun ex declaratis, neq. Platonicorū fundamenta ipsam moueri p̄se demonstrant, non. n. essentīe suē est q. moueatur vt ipsi p̄supponunt. immo eius essentīe est q. non moueatur, cum de sui natura non sit apta neq. moueri neq. quiescere istorum. n. accidentiū esse receptiū am repugnat suē essentīe & nature. p. tamē motus est & cuiuscūq. motus causa vt de. p. motore & de q. nācūq. simplici & inuisibili forma est dicendum, Illorum ergo fundamenta a veritate sunt aliena, Nunc autē ad peripateticam doctrinā reflectendo sermonē nostrū dico q. non animē & forme corporis p̄cludere debem⁹ immortalitatē & p̄ruptibilitatem sed

TRACTATVS

intellect^o & virtutis isti^o intellectuue sine qua nihil intelligit ani-
ma cū sit illa ps qua anima intelligit & sapit vt ait Ar.3.de ani-
ma.t.p.de qua ibidem postea inquit q simplex ē & in mālīs.nō
educta de pōa māe vt sepe sepius explicauimus.tenentes ergo
animā esse mortale.s.intellectiū vt Pōponati^o si ad sensū que-
dixim^o hoc intelligatur non errāt errore manifesto vt opinatur

Argu. Suff. Austinus Suesanus q intendens demōstrare animę immortali-
cōr. Pompo tatē cōtra Pōponatiū arguit arg.q opinaē Achilles quia hē
natinm. opāez separatā a corpore.s.intelligere.s.intellectione eterna qn
se ipsū intelligit veiz istud nō pcludit animā esse immortalē.sed
virtutē anime que dī intellectus ipsi anime extrinsec^o adueniē

Error. D. tē,hinc pē error.D.Tōmē in.q.disputatis de anima asserētis ve
Tomme. rā esse ppōez p statu isto & nō p alio statu animę non.n.repe-
rīt alius status animę intellectuū cū sēp corpi abssistat & vnia-
tur vt in sua spera ipsi hōi indifferēter per solāz assistentiā & si
dicat q cū vna sit ex formis abstractis debuit pōderari ab Ar.
.12.Metha.dī q non quia eius qditas debet cōsiderari.3.de ani-
ma lē.n.sit mouēs nō mota ē tñ.p.motus & hoc sufficit ad hoc
q a nālī consideretur vt ēt de.p.motore pater.8.phisic.cum tñ
non moueat,nēq ēt est pperā dictū cū dī animāz hīe.2.modos
intelligendi cū.2.ēt habeat esse.s.esse animę & sic per phātasma-
ta & esse intellect^o & sic non indiget phātasmatibus creaturaz
cū de sui natura possit in omni intelligibili vt dī.2.Meth.anime
ergo cuiuscūq corruptibilitas & intellect^o possibilis & a gētis
in corruptibilitas iā iā manifesta ē cū suis fundamētis,& pē mo-
dus respondēdi adfundamēta cuiuscūq opionis & via soluēdi

Obto cōtr. rāes Ar.& auctoritates que aliqñ videntur pbare animę morta-
deimnata. litatē & aliqñ eiusdē immortalitatē,At siquis Ar.adducat in li-
bro de immortalitate animę ad Alex.vbi inquit q Socrates Ma-
gnope castigabat suos Discipulos qm dicebāt animā simul cū
corpe mori.qa sic tollereē omnis rō viuendi.opiari.n.animāz es-
se mortale est cā omniū maloz mortalibus euenientiū vnde in-
quit Ar.se dixisse in libro de anima intellectūz hōis esse inrup-
tibile & in libro de natura deoz inquit se dixisse eū remanere
post separationē a corpore vnde hortādo Alex.inquit quare o
Alex.te toto animo ad virtutes accingas reiciens vitia ne post
mortē anima tua tristeē & in libro de pomo & morte dicit bea-
ta est anima que non fuerit infecta prauis opationib^o huius mū-
di.& ve animę peccatrici que nō hē posse redeundi ad locum

suum

DE ANIMA

Rum quia turpia opa delectationis corporis impediunt eius ascē
 sū fursū. quid clarius posset dīe Ar. in demonstrādo anime in-
 mortalitatē & eius alium statū post separationē ipsius a corpo-
 re. si anima est mortalis nullus debet eligere mortē p̄ vita ut
 fortitudo p̄cipit p̄ patria. n. & p̄ amicis & p̄ non perpetrando
 scelere est preeligenda mors magis q̄ vita ut. 3. dī ethicorū ab
 Ar. est. n. spes melioris adipiscendē vitę. Eriā inquit Ar. loquen-
 dū ut plures sciendū ut pauci at oēs leges dicunt animam post
 mortē remanere aliter ergo totus mundus deciperet. Insuper
 inquit Ar. p̄. topicorū illud est verū q̄ est approbatū appud oēs
 vel appud plures aut appud sapientiores & appud maxime sa-
 pienteratos de quorū numero ē diuin⁹ Plato qui ait iu phēdone,
 q̄ circa mouimenta visā sūt phātasmatā vmbrosa animarū. i.
 anime malorū hōiū & in. q. de legib⁹ inquit occisorū animas se-
 pe interfectores insequi & 10. de legib⁹ refert quendā Pāphilū
 a mortuis surrexisse qui de malorū cruciatib⁹ horrēda referebat
 ut ēt inquit Macrobius. p̄. de sōnio Scipionis ōmitto q̄ dicunt
 quidā de Platone ipsū existimasse ipsā ingredi corpora bruta
 deteriorādo si male opata fuerit si bene autē meliorando voluit
 ergo Plato sū quosdā intrare nona corpora & inquit Hyer⁹. Nota dict⁹
 nū⁹ q̄ inter grēcos Pithagoras fuit primus inuentor istus opi-
 nionis que falsa ē & D. Austinus super. 7. Genesis inquit Plato-
 nicos posteriores pudet ipsos adherere opinioni sui Preceptoris
 & dicunt Platone solū hoc intelligere secundū similitudinē
 ut anima superbi in leonez. est autē verū sū Plato animas esse in
 mortales ac moueri ad stellas quasdā ibiq̄ letari ac trīstari sū
 illarū merita ac demerita. Verū de Platone dico & fateor ipsum
 fuisse isti⁹ opionis animā. s. esse immortalē Ar. autē credo & firmi-
 ter determino ipsū aliter sēsisse solū. n. sū ipsū ē felicitabilis in
 hoc seculo neq̄ dat sū Ar. alius status sua. n. felicitas p̄sistit sū
 ipsū in actione virtuosa cū felicitas sū ipsū sit opatio sū vir-
 tutē ut dī in Ethicis. suprema autē virtutū ē diligere deū pp̄ ip-
 sū quē p̄ statu isto cognoscim⁹ sū ipsū per scientias speculati-
 uas que disponūt nūz intellectū & virtutez intellectiua ad hū
 intellectionē & felicitatē speculatiua consequendā & dico q̄ ēt
 posita anime mortalitate debem⁹ mori pro Patria p̄ Amicis &
 p̄ euitādo vitio. maxima. n. adipiscē gloria & anime virt⁹ que
 eligenda ē. preferendāq̄ morti. cōtemnēda ergo ē mors qdquid
 post ipsā accidat. p̄ cū nūq̄ virtutis ipsamet virt⁹ est que

Nota dict⁹
 Hyeroni. &
 Austin.

Opini. vera
 Platonis.

Que sit felici-
 tas sū Ar.

TRACTATUS

hōes felicē reddit & pstituit ipsū in esse pfecto remouetq; ipsū
ab omni pturbatione, sibiq; aliq; malū ptingere non pōt pena
Rspo adau aut vitii est vitium, quo nihil miserius & infelicius vt. 7. Eth. te-
cto. pbātes statur Ar. ad autho. aut Ar. demonstrātes ita explicite animę in
animā esse mortalitate, dico q; sūt libri illi Ar. abscripti, vel si Ar. sint tūc
inmortalē. sic locutus est vt alliceret hōes ad bñ opandum spe vel timore,
ducti secus aut Phisice locutus est & necesse est determinare in
principiis suę doctrine insisterendo ad aliū statū. n. sū ipsū mini-
me pfisciscitur at intellect^o animę virt^o ē que dī anima intellec-
tua que fundat in essentia in corporea p quā hō ppetuat put

Decisio dis appetit appetitu nālī, determino ergo sū Ar. q; aliq; nō dī ani-
ficultatis se ma nisi vt corpori vniē & vt sic ad nālem solū spectat p trac-
cundū Ari. tare de anima, & vt sua forma & vt sic quia destructo corpore
forma definit vniri corpori, ideo definit esse anima nō aut vir-
tus animę que est sui purissima pars. s. intellectus generatur vel
corrumpitur & hoc sic intelligatur eo modo quo per conclu-
siones & distinctiones quasdam explicauimus, verum cum Ar.
nō fuerit lumine fidei illustrat^o falsa dixit dī anima, nos aut hec
vera determinauim^o peripateticā doctrinā exponendo & inter-
pretando, Vex de anima humana sū veritate loquendo Euā-
gelicā Doctrinā solū iudicā^o firmiter verā & indubitabilem
credimus, & aliter sentiētes nō sensu sed pena indigere fatemur
vnusq; n. suā animā hē creatoris sui capacē vt inqt Austin^o
a Deo infusā p creationē ad immagine & dei similitudine, ga
intellectualis est & charitate cū Deo vnitur in qua est Imago

Quo anima Trinitatis quo ad suas potētiās superiores. s. memoria intellectu
sit Imago & voluntate iste. n. 3. pōe sūt vna suba vt in Deo. 3. persone in
Trinitatis. vna essentia & equals in anima, ab Angelo differt anima cū p
sona non dicat vt Angelus & per modū intelligēdi Angel^o. n.
solū p spēs in ipso infusas intelligit anima aut nō sic quā deus
autē tēpora secularia vt inqt Paul^o predestinauit ad futuram
gloria & suis demeritis psciuit dānandā, & aliter sentiētes infir-
mi sūt cū veri ignorantia sit ēgritudo per Ar. 3. politicorum,
Nos aut deo gratias habeam^o qui in vtroq; illuminare lumine
nos ipsos dignatus est, & veritatē ostende re, in cuius laude &
honore susceptum hoc meū opus perfeci & ppleui, in quo com-
pēdiose dī anima plura narraui cūq; p ipsa vera dixerim (vt mea
fert sententia) ipsi nūc finē in pono, Scio tñ rabiosos canes latra-
turos & illos quorū inscitia omnib^o eruditis est nota, hanc meā
doctrinam

DE ANIMA

Doctrinam calumniaturos, vix iam iam me armis prescinsi quibus possem que dixi defendere atque tueri idque me facturum spero si solus lividorum telis offendar, Tuus autem postremo est lector cadi distime illos quos inlegendo inveniisti errores non mihi sed Impressori ascribere qui cum non sit ingramaticis eruditus in barbarie sepe sepius incidit mea non obstante pro viribus accurata diligentia, puncta ergo consideres litteras & dictiones male impressas & recto tuo iudicio corrigenda corrigens de Doctrina primum solum, tibi sit cura, & que dixerim accurate consideras semper Nicholai Finetti tui memores, bene valeasque & meliora expecta.

F I N I S.

SE N I S

EX OFFICINA FRANCISCI

Simeonis, Die vero. XX. Men-

sis Nouembris, Anno. D.

M. D. XLVI.

